

עוֹשֶׂה פְּרָצוֹנוֹ

מחזה מקורי עפ"י הספר "עוֹשֶׂה פְּרָצוֹנוֹ" מאת אסתי וינשטיין
הוצאת כנרת, זמורה-ביתן, דביר (2016)

מאת מוטי לרנר

©

המחזה נכתב אמנם עפ"י ספר שהתבסס על אירועים שהתרחשו במציאות, אך המחזאי נטל חופש ניכר בכתיבת המחזה, ולמעשה אין קשר בין הדמויות והאירועים שבו לבין דמויות ואירועים המתוארים בספר. המחזה עלה לראשונה בתיאטרון הבימה באוקטובר 2017. בימוי ודרמטורגיה: איה קפלן.

הדמויות:

דסי - חסידת גור (בת 18 בראשית העלילה, בת 40 בסופה)
 יעקב - בעלה, חסיד גור (בן 19 בראשית העלילה, בן 41 בסופה)
 הרב זילבר - רב בקהילת חסידי גור (בן 50 בראשית העלילה, בן 72 בסופה)
 אהובה - אימה של דסי (בת 40 בראשית העלילה, בת 62 בסופה)
 חיים - אחיה של דסי (בן 17 בראשית העלילה, בן 39 בסופה)
 חני (חנה) - בתם של דסי ויעקב, חסידת גור (21)
 גילי (גילה) - בתם של דסי ויעקב, חילונית. (20)
 הבנות הצעירות - שרה (19), יוכי (18), רבקה'לה (17), חוה (16), ונעמי (15)

העלילה:

למחזה שני רבדי עלילה: עלילת הווה המתרחשת בלילה האחרון לחייה של דסי – 20 ביוני 2016 – ובה מתקיים שיח טלפוני בינה לבין יעקב. היא בביתה בתל אביב, והוא בביתו בירושלים. בביתו של יעקב נוכחים הרב זילבר וחני. בביתה של דסי נוכחת גילי, ובהמשך גם חיים ואהובה. במהלך לילה זה, נוצרת סדרת פלאשבקים של דסי המהווה את עלילת העבר. עלילת עבר היא העלילה הראשית במחזה, והיא כוללת סדרת פלאשבקים של דסי. היא נפתחת בליל כלולותיהם של דסי ויעקב (1994) ומסתיימת בניתוק המוחלט בין דסי לבין משפחתה (2016).

1. דירתה של דסי בתל אביב ודירתו של יעקב בירושלים. 20.6.2016. לילה. אור על דירתה של דסי. דסי מחייגת בטלפון. גילי לידה. צלצול נשמע בדירתו של יעקב. אור עולה בדירה. יעקב נוטל את השפופרת.

הלו?	יעקב:
מה שלומך?	דסי:
ברוך השם. ואת?	יעקב:
בסדר. תודה. הבנות לידך?	דסי:
הקטנות ישנות. הגדולות בבתיים שלהם.	יעקב:
קראת את הספר?	דסי:
לא.	יעקב:
למה?	דסי:
אני מתאר לעצמי מה כתוב בו.	יעקב:
(לדסי) הוא קרא.	גילי:
גילה לידך?	יעקב:
כן.	דסי:
היא קראה?	יעקב:
כן. אני מקווה שלא תאסור על הגדולות לקרוא אותו.	דסי:
אני כבר לא יכול לאסור עליהן שום דבר.	יעקב:
הספר יצא לאור בעוד כמה שבועות, יעקב. יקראו אותו גם אצלכם. ישאלו אותן עליו. כדאי שהן ידעו לענות.	דסי:
הן יודעות.	יעקב:
הן יודעות מה שסיפרת להן.	דסי:
את שוב מתחילה?	יעקב:
תני לי. אני אדבר איתו.	גילי:
הוא ישמע אותי עד הסוף.	דסי:
אני שומע שאת נסערת. כמה כדורים לקחת היום? אמרתי לך שהספר הזה יזיק לבריאות שלך.	יעקב:
תני לי את הטלפון.	גילי:
כתבתי את הספר הזה גם בשבילך, יעקב.	דסי:
בשבילך? הספר הזה יהרוס את החיים שלהן. אני אכחיש כל מילה.	יעקב:

גילי לוקחת את השפופרת מידה של דסי.

תקשיב לי טוב, אבא. אימא מוכנה לעכב את ההוצאה לאור של הספר, עד שהגדולות יקראו אותו. היא רוצה להסביר להן למה היא כתבה אותו, לפני שכולם מדברים עליו.	גילי:
את קראת אותו? את מאמינה לו?	יעקב:
לכל מילה.	גילי:

שתיקה. חני נכנסת, כתב היד של הספר בידה. היא נסערת מאד. מיד אחריה נכנס הרב זילבר, כתב יד של הספר גם בידו. מכאן ואילך הדמויות אינן משתמשות יותר בטלפונים, אלא מדברות זו אל זו כאילו הן קרובות זו לזו.

- חני: **(ליעקב)** זה נכון? אני רוצה לדעת, אבא. כל זה נכון?
יעקב: הזהרתי אותך, חנה...
חני: זה נכון, או לא?
יעקב: הכל שקר. אמרתי לך. אימא חולה. המחלה השתלטה עליה. היא לוקחת יותר מדי תרופות.
חני: אני רוצה מאד להאמין לך.
הרב זילבר: את יכולה להאמין לו. את מכירה אותו.
יעקב: את מעלה בדעתך שאני האיש שבספר הזה?
חני: עכשיו אני כבר לא יודעת.
יעקב: אימא כתבה את הספר הזה כדי להצדיק את הבריחה שלה מן הבית. מן החסידות. כדי לתרץ בפניכן מדוע היא נטשה אתכן. מדוע היא נטשה את השם.
חני: אני בכלל לא בטוחה מה הייתי עושה במקומה.
גילי: דברי עם אימא, חני. היא תוסיף לך עוד פְּהִנָּה וְכִהְנָה.
דסי: חני...
יעקב: דברי עם הרב זילבר. סיפרתי לו על הבעיות של אימא בבוקר אחרי החתונה.
הרב זילבר: **(לדסי)** הדסה, אנחנו לא נתיר לַבָּנוֹת שלכם לקרוא את הספר. גם חנה לא הייתה צריכה לקרוא אותו. הוא ירחיק אותן ממך עוד יותר. הוא עלול להרחיק אותן, חלילה, גם מן השם. אין בו צניעות, אין בו יראת שמים, ואין בו קדושה. אם תוציאי אותו לאור, הן לעולם לא יִפְגְּשוּ איתך.
גילי: אל תפחדי, אימא. הוא מאיים כי הוא חושש ממך.
דסי: כבוד הרב, אני חושבת שאם הן יקראו אותו, הן דווקא יסכימו להיפגש איתי.
הרב זילבר: ומה תִּסְפְּרִי להן? על חֲטָאִין? על חֲטָאִי בעלך? אני רוצה בטובתך, הדסה. בטובת הבנות. בטובת המשפחה. לשם מה להתבוסס בחֲטָאִי העבר? אנחנו מְצֻווִּים לכפר עליהם.
דסי: אי אפשר לכפר על חטא מבלי להודות בו.
יעקב: **(לחני)** אחרי שקראת את הספר הזה, את מוכנה להיפגש איתה?!
- דסי: אני רוצה לשמוע מה את חושבת עליו, חני.
חני: אני חושבת ש... חבל שכתבת אותו.
דסי: אני לא אתן לכן לעבור את מה שעברתי!

בעומק הבמה נגלות חמש הבנות הצעירות של דסי ויעקב השרות במקהלה.

בנות: בְּתִי, בְּתִי, אֵל-תִּלְכִּי לְקִט בְּשָׂדֶה אֲחֵר. (רות ב, ח)

2. אולם חתונות בירושלים. 1994. מוסיקת חתונה. דסי בשמלת כלה ויעקב בחליפת חתן רוקדים את ריקוד החתן והכלה, כאשר כף יד ימינו משולבת בכף יד ימינה. כל הדמויות האחרות מוחאות להם כפיים. בתום הריקוד מתחבקת דסי עם אהובה, אימה הנרגשת, ועם הנשים האחרות. יעקב לוחץ את ידי הרב זילבר ואת ידי חיים, אחיה של דסי.

3. חדר השינה של דסי ויעקב. כשהמוסיקה דועכת עולה אור חיוור על החדר, בו שתי מיטות מרוחקות זו מזו. דסי ויעקב מתוחים מאד ונרגשים מאד.

יעקב:	אָף רוצה שאדליק את התנור?
דסי:	לא. תודה. קר לך?
יעקב:	לא. בכלל לא. אָף רוצה עוגייה?
דסי:	כן. לא. תודה. אני כבר עייפה. אני...
יעקב:	כן. גם אני. אז...
דסי:	כן. אז... אז אתה יכול לעזור לי לפתוח את הרוכסן?
יעקב:	בטח. (מנסה ולא מצליח)
דסי:	תן לי. (מנסה ומצליח)
יעקב:	אני רואה שאת מצליחה.
דסי:	המדריכה אמרה לי לבקש.
יעקב:	גם הרב זילבר אמר שתבקשי.

דסי יוצאת. אור על הרב זילבר העומד בפינת החדר.

הרב זילבר:	מוטב לא לדבר הָרְבָּה, יעקב.
יעקב:	כן, רבי.
הרב זילבר:	היא מיד תיכנס ותגיד לך שהיא מוכנה. אתה תאמר לה שגם אתה מוכן. זה הכל.
יעקב:	אני יודע.

דסי נכנסת לבושה בכתונת לילה.

דסי:	אני מוכנה.
יעקב:	גם אני מוכן.
דסי:	אתה רוצה שאני אעזור לך עם הכפתורים של החולצה?
יעקב:	לא.

הוא מתפשט ונשאר בגופיה ובגטקס.

יעקב:	אני מכבה את האור.
דסי:	תשאיר קצת.
יעקב:	אסור. גם אסור לדבר. הדיבור מקרב, והקִרְבָּה עלולה ליצור תאוה.
דסי:	מותר לדבר על מה שצריך. לא?

יעקב: כן.
 דסי: אז אולי בכל זאת כדאי קצת אור.
 יעקב: בסדר. קצת.
 הרב זילבר: פֶּבֶה את האור, יעקב.
 יעקב: היא מבקשת.
 הרב זילבר: פֶּבֶה אותו לגמרי.
 יעקב: **(לדסי)** חייבים חושך מוחלט. את שומעת? שליבנו לא יחמוד את מה שעינינו רואות. שנעשה את המצווה לשם שמיים.

יעקב מכבה את האור. חשיכה כמעט מוחלטת. יעקב חוזר אל המיטה.

יעקב: אז את מוכנה?
 דסי: כן.

יעקב מפשיל את הגטקס שלו וגוהר עליה, אך מרוב מבוכה ופחד הוא לא מצליח להגיע לזקפה.

דסי: אני חושבת שזה לא יצליח ככה... אתה רוצה שאני אעזור לך?
 יעקב: שששש...
 דסי: המדריכה אמרה ש...
 יעקב: שששש....
 דסי: הרב זילבר לא אמר לך שמותר לי לעזור?
 יעקב: שששש.... **(לרב זילבר)** מותר לה לעזור, רבי?
 הרב זילבר: מותר לה.
 יעקב: מותר לך.

דסי מנסה.

דסי: לעזור עוד?
 יעקב: לא. **(מדליק את האור)**
 דסי: לא נורא. המדריכה אמרה שזה קורה הרבה.
 יעקב: אני יודע.
 הרב זילבר: אתם יכולים ללכת לישון.
 דסי: **(ליעקב)** אפשר לנסות שוב. המדריכה אמרה שאפשר גם...
 יעקב: אני מזכיר לך שאסור לנו לדבר עכשיו.
 דסי: אנחנו מדברים לשם קיום המצווה.
 יעקב: אבל אסור לקיים מצווה הבאה בעבירה. זה חמור מאד. ממש כמו להניח תפילין שנגזלו.
 דסי: בסדר. בסדר גמור. אני אשתדל לא לדבר. גם אצלנו בבית לא תמיד הצלחתי לשתוק. עד שאבא שלי היה מתרתח ודופק בידו על השולחן. שמעו אותו בכל השכונה.
 אהובה: תעשי לו כבר כוס תה!
 דסי: אולי אני אעשה לך בינתיים כוס תה?

יעקב: **(לרב זילבר)** אפשר?
 הרב זילבר: אפשר.
 יעקב: **(לדסי)** את שומעת, אפשר.

דסי קמה ופונה לעבר המטבח.

יעקב: **(אחריה)** את שומעת, בלי סוכר. הַרְבֵּה אומר שמאכלים מתוקים מביאים לידי תאוה.
 דסי: שמעתי. **(יוצאת)**
 יעקב: **(לעבר המטבח)** את שומעת? אפשר עם קצת חלב.

דסי חוזרת.

דסי: קוראים לי "דסי".
 יעקב: אני יודע.
 דסי: אני מבקשת שתקרא לי בשמי.
 יעקב: את יודעת שזה אסור.
 דסי: אבא שלי קורא לאימא שלי בשמה.
 יעקב: ביום שנפגשנו, התחייבנו זה לזה לקיים את כל התקנות של גור.
 דסי: אבל אם אתה לא קורא לי בשמי, אני לא מרגישה שאתה קורא לי.
 יעקב: אין פה משהי אחרת.
 דסי: אני יודעת.
 יעקב: אני מקווה שבמשך הזמן הרב זילבר יתיר. גם ההורים שלי כבר לא ממש מקפידים.
 הרב זילבר: **(בתקיפות)** אנחנו מקפידים על קוצו של יוד, יעקב. מה פירוש היא לא מרגישה שאתה קורא לה? זה מה שהיא למדה אצל מדריכת הכלות?
 שצריך להרגיש? תגיד לה "וְהָיָה מִקְנֶיךָ קָדוֹשׁ!" והתקנות מבטיחות שהוא יישאר קדוש. ועכשיו לכו לישון.
 דסי: **(ליעקב)** אולי בכל זאת מותר לנו לנסות שוב? במסכת קידושין כתוב שְׁהִמְכִּיטְל אֶת הַמְצוּוֹה, ביטל עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה, ועונשו גדול מאד. גם הַרְבֵּה בעצמו כתב באיגרת שלו בערב ראש השנה שאסור לוותר בקיום מצוות.
 יעקב: כבוד הרב, היא שואלת אם...
 הרב זילבר: מותר. **(יוצא)**
 יעקב: **(לדסי)** גם אם מותר, אני לא בטוח שצריך.
 דסי: אתה לא בטוח, או שאתה לא רוצה?
 יעקב: רש"י אומר בפרשת קדושים: "קדושים תהיו". כלומר, לא עושים כל מה שמותר, אלא רק מה ששומר על קדושתנו.

שוכב במיטתו ומפנה את פניו אל הקיר. דסי נותרת פגועה ונעלבת.

דסי: בסדר. אתה צודק. נשמור על קדושתנו.
 יעקב: לילה טוב.
 דסי: לילה טוב.

4. חזר האורחים בדירתם של יעקב ודסי. למחרת. דסי עומדת ואומרת תהילים.

דסי: אֶהְבֶּתִּי כִּי יִשְׁמַע יְיָ אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנִי: כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִיָּמִי אֶקְרָא...

נכנסת אהובה.

- אהובה: את לא צריכה להגיד שום דבר. אני רואה. (דסי שותקת) אבא ראה את יעקב בבית הכנסת. גם הוא לא היה צריך להגיד שום דבר.
- דסי: אל תתערבי, אימא.
- אהובה: אַתָּ עֲצֵמִי וּבִשְׂרִי, דסי. אני מכירה אותך. הייתי בדיוק כמוך. אני מתארת לעצמי לָמָּה ציפית.
- דסי: את לא מתארת לעצמך שום דבר.
- אהובה: כל מי ששומע אותך צוחקת, יודע עלייך יותר ממה שאת חושבת. גם אם קשה לך, את מוכרחה לוותר.
- דסי: די, אימא!
- אהובה: הרב זילבר אמר לנסות שוב בעוד שבועיים. נכון? (דסי שותקת)
- בשבועיים האלה את צריכה לעשות הכל כדי לפייס את יעקב ולרצות אותו. אם הוא יהיה מרוצה, הוא יאמין בעצמו. ואם הוא יאמין בעצמו הוא יצליח.
- דסי: הוא מרוצה, והוא מאמין בעצמו, והוא יצליח.
- אהובה: הקדוש ברוך הוא נגלה אליך ואמר לך? אני מקווה שאת לא מתכוונת לנסות שוב הלילה.
- דסי: זה לא עניינך, אימא.
- אהובה: את יודעת כמה קשה היה לחתן אותך, דסי. אנשים ראו את הניצוצות בעיניים שלך. כולם יודעים שהכרחת את אבא ללמד אותך גמרא. את חייבת עכשיו לנהוג בזהירות. אל תשדלי אותו ואל תדחקי בו. אם הוא יִפְתָּח מִמֶּךָ, הוא יִרְחֹק מִמֶּךָ. אבל אם תוותר ותיחיי בהכנעה, הוא יוכל לגדול ולצמוח. אם הוא יצמח ויגדל, תזכו לסייעתא דשמיא.
- דסי: אני אחשוב על זה.
- אהובה: ואני גם מציעה לך לא להתגאות יותר די בלמדנות שלך. לא כדאי שהוא יחשוש שאת יודעת יותר ממנו. אלף פעמים אמרתי לך שהנזק בַּלְמִדָּנוּת שלך יהיה גדול מן התועלת.
- דסי: תודה רבה, אימא. אני כבר נשואה, ברוך השם, ועכשיו אני יכולה סוף-סוף לחיות איך שאני רוצה.
- אהובה: את לא חייבת להקשיב לי. אני רק אימא שלך שדואגת לך. אבל תקשיבי לרב זילבר. הוא התאבק שנים רבות בעפר רגליו של הַרְבֵּה בבני ברק, והוא יודע מה פרוש לחיות בקדושה.
- דסי: כדי לחיות בקדושה צריך לחיות.
- אהובה: היצר הוא בריה משונה, דסי. כָּל שֶׁתִּשְׁבִּיעִי אוֹתוֹ הוא ירעב. רק אם תרעיבי אותו הוא יִשְׂבֹּעַ.
- דסי: כבר ראיתי מה קרה לאלה שהרעיבו אותו.

אהובה: ואני ראיתי את אלה שהתירו לעצמן יותר ממה שהרבה מרשה, והמשפחה כולה שילמה את מחיר המתירנות שלהן. דווקא בגלל הידענות שלך, את צריכה להקפיד שגם יעקב לא יחרוג מן התקנות. **(דסי שותקת)** אם את חוששת שלא תצליחי לשלוט בעצמך הלילה, אני אבקש מהרב זילבר להורות לו לישון בַּפּוֹלֵל.

דסי: אף לא מבקשת ממנו שום דבר. אני לא זקוקה לעצות שלך. יעקב ואני נמצא, בעזרת השם, את הדרך שלנו לחיות בקדושה יְתֵרָה, ויהיו לנו חיים טובים ומאושרים.

אהובה: אמן ואמן.

5. רחוב בירושלים. כעבור חודש. יעקב עומד מול הרב זילבר החוקר אותו.

הרב זילבר: הקפדתם לא לגעת זה בזו? לא לשבת זה לצד זו בבית ובחוץ? לא ללכת זה לצד זה ברחוב? לא לאכול מאותה צלחת? לא לשתות מאותה כוס? לא להעביר חפצים זה לזה?

יעקב: כן, רבי. הקפדנו.

הרב זילבר: האם בתום ימי הווסת שלה היא ספרה שבעה נקיים? הלכה הערב למקווה? **(נד בחיוב)** האם מישוהו יודע שהיא הלכה הערב למקווה?

יעקב: מי צריך לדעת?

הרב זילבר: אף אחד. לא כדאי שכל השכונה תדע שאתם מקיימים עכשיו את המצווה.

יעקב: אני אגיד לה.

הרב זילבר: היא יודעת. רק שלא תמיד היא נוהגת כפי שהיא יודעת.

יעקב: כן. נכון. **(בהיסוס)** אני לא יודע אם זה חשוב, רבי, אבל בכל החודש האחרון כמעט ולא דיברנו.

הרב זילבר: לא נורא. לא צריך לדבר הרבה. בפרקי אבות נאמר: "אל תרבה שיחה עם האישה". וכשמדברים יש להקפיד לדבר רק על דברים טובים. לא להתלונן זה על זה. לפנות זה אל זה בכבוד. ובעזרת השם, ברבות הימים, יהיו ילדים ויהיה על מה לדבר. כשתיכנס הביתה, תשאל תחילה לשלומה, ואחר כך תשאל אם היא מוכנה. זה יספיק.

יעקב: מה להשיב לה בעניין הלימודים שלה, רבי?

הרב זילבר: אמרתי לך. היא יכולה ללמוד הוראה בסמינר בית יעקב.

יעקב: היא לא רוצה ללמוד הוראה. היא רוצה ללמוד פסיכולוגיה.

הרב זילבר: אנחנו לא לומדים חֲקָמוֹת גויים, יעקב.

יעקב: הבטחתי לה.

הרב זילבר: הבטחת לה?!

יעקב: בפגישה הראשונה. לפני האירוסין. היא הראתה לי איגרת של הרבה שהוא כתב בה "חֲקָמָה בגויים, תאמין", ואם יש בה צורך, אז לומדים אותה.

הרב זילבר: טוב. בסדר. היא יכולה ללמוד ייעוץ חינוכי. זה גם פסיכולוגיה.

יעקב: אני אציע לה. **(בהיסוס)** עוד דבר, כבוד הרב, האם אני יכול בכל זאת לקרוא לה בשמה?

הרב זילבר: עוד מעט היא תהיה אימא, בעזרת השם, ותוכל לקרוא לה אימא'לה.

יעקב: אני חושש שבגלל האיסור הזה לא דיברנו. כנראה שהיא החליטה לא לענות לי, עד שאקרא לה בשמה. ואתה יודע כמה קשה לה לשתוק. הרב זילבר: אל תדאג. היא אישה חכמה. היא תלמד לשתוק.

יעקב נכנס לביתו. סל קניות בידו. כעבור רגע נכנסת דסי. לבושה בכתונת לילה.

יעקב: מה שלומך?
 דסי: ברוך השם.
 יעקב: היית במקווה?
 דסי: כן. התקלחתי כאן שוב.
 יעקב: גם אני הייתי רוצה להתקלח כאן, אבל...
 דסי: אבל אסור.
 יעקב: לעומת זאת, דיברתי עם הרב זילבר. את שומעת? מותר לך ללמוד ייעוץ חינוכי. זה גם פסיכולוגיה.
 דסי: באמת? מתי אני יכולה להתחיל?
 יעקב: לא שאלתי והוא לא אמר. אז את יכולה להירשם לשנה הבאה.
 דסי: תודה. תודה. אני מקווה להתקבל, בעזרת השם. ואני רוצה גם מחשב, יעקב. אי אפשר ללמוד בלי מחשב. ותבקש גם רדיו. יש בחסידות אנשים ששומעים רדיו.
 יעקב: הרב זילבר ירשה. לאט-לאט. הוא רוצה להיות בטוח שאנחנו לא מנצלים את ההיתרים שלו לרעה.
 דסי: הוא מעלה דבר כזה בדעתו?! **(שניהם צוחקים)** אני מקווה שאתה לא חושב שאנחנו מדברים יותר מדי.
 יעקב: אנחנו?! **(שניהם צוחקים)** אני מקווה שאף אחד לא יודע שהיית עכשיו במקווה.
 דסי: הלכתי עם סל קניות. מילאתי אותו בניירות. **(שניהם צוחקים)**
 יעקב: את יודעת מה יש בסל הקניות שלי?
 דסי: **(מסתכלת בו ומוציאה ממנו ספרים)** רמב"ם?!
 יעקב: אמרתי בחנות שזה בשבילי, אבל זה גם בשבילך.
 דסי: תודה. תודה. תודה.
 יעקב: בשבוע הבא אני אביא גם את השולחן ערוך.
 דסי: אתה הבעל הכי נהדר בעולם, יעקב.
 יעקב: אז את מוכנה?
 דסי: מוכנה ומזומנה.
 יעקב: גם אני מוכן.
 דסי: אני יכולה לנשק אותך? **(הוא מהסס)** זה יכול לעזור בקיום המצווה.
 יעקב: **(לרב זילבר)** היא יכולה לנשק אותי?
 הרב זילבר: לא.
 יעקב: אני יכול לנשק אותה?
 הרב זילבר: לא.
 יעקב: **(לדסי)** לא.
 הרב זילבר: תגיד לה שהנשיקה עלולה לעורר תאוה, והתאוה אסורה.

- דסי: **(ליעקב)** מאידך גיסא, הבעל שם טוב אמר שההנאה הגשמית, אם היא מכוונת למטרות קדושות, מרוממת את רוחניותו של האדם.
- הרב זילבר: **(ליעקב)** זה מה שהיא אומרת?! שומו שמיים!
- יעקב: **(לדסי)** מנין לך מה אמר הבעל שם טוב על ההנאה הגשמית?
- דסי: קראתי אתמול. בספריה. בסמינר.
- הרב זילבר: לשם מה?
- דסי: רציתי לדעת אם פרישות עלולה לקלקל שלום בית. למדריכת הכלות לא הייתה תשובה.
- הרב זילבר: אישה זוכה לשלום בית, אם היא עושה רצון בעלה. ואם החליט הבעל לנהוג בפרישות, היא תעשה כרצונו.
- דסי: אבל "עושה רצון בעלה" אין פירושו שהיא ממלאת את רצונו, אלא שהיא עוזרת לו לבנות את רצונו.
- הרב זילבר: לא אצלנו, הדסה.
- יעקב: הרב זילבר, במחילה, אבל אני בכל זאת רוצה לנשק אותה.
- הרב זילבר: אסור, יעקב.
- יעקב: כבוד הרב, לא מצאתי בשום מקום איסור על נישוק לפני המצווה. להפך. הרמב"ם אומר פה לכות איסורי ביאה שאשתו של אדם מותרת לו, ולפיכך כל מה שאדם רוצה לעשות באשתו, עושה - בועל בכל עת שירצה, ומנשק בכל איבר שירצה...
- הרב זילבר: הלכות הרמב"ם נועדו לכלל ישראל! לא לנו! פגור חיים בקדושה כדי להביא לידי תיקון עולם! לכן אנחנו נוהגים על פי התקנות! **(לשניהם)** בהצלחה.
- דסי: אני מוכנה, יעקב. **(הוא שותק)** אמרתי שאני מוכנה.
- יעקב: אני לא בטוח שאני יכול.
- דסי: אני יכולה לעזור.
- יעקב: ננסה בחודש הבא.
- דסי: אני לא רוצה לחכות עוד חודש.
- יעקב: לו רק ידעתי במה חטאתי, שהקדוש ברוך הוא מענה אותי ככה. אני צם וטובל ומתפלל, לומד בכל כוחי, מתחנן יומם ולילה, וברגע שאני מתקרב אליך, אני מתכסה זיעה קרה, ובכפי רועדות.
- דסי: אם הלב ירצה, זה יקרה, יעקב. **(הוא לא עונה)** אני יכולה לשכב לידך?
- אני לא אכפה את עצמי עליך. נעשה את זה רק כְּשֶׁתִּרְצֶה. **(הוא לא עונה)** אתה יודע, יעקב, המדריכה נתנה לי בקבוק שמן. היא אמרה שזה מועיל. הרב לא הסביר לך?

דסי יוצאת לחדר הסמוך להביא את בקבוק השמן. הוא מסתובב אל הקיר מתעטף בסדין עד מעבר לראשו. היא חוזרת, הבקבוק בידה, ומבינה שהוא דחה את הצעתה.

6. חדר האורחים בדירתם של יעקב ודסי. ערב. דסי עומדת ואומרת תהילים.

דסי:שובי נפְּשִׁי לְמִנוּחַיִּי כִּי יִי גָמַל עָלַיִכִּי: כִּי חָלַצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה אֶת רַגְלִי מִדָּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים... (תהלים קט"ז, ח)

נכנס חיים. היא מפסיקה.

חיים: בוקר טוב. מה שלומך?
 דסי: אימא שלחה אותך? מה היא רוצה לדעת?
 חיים: היא לא אמרה, אבל ראיתי אותך אתמול הולכת "לקניות" בעיניים נוצצות, והבנתי. מה לומר לה?
 דסי: שתפסיק לתחוב את האף שלה.
 חיים: דסי, אני שומע את האברכים מתלוננים בבית הכנסת על התקנות של הַרְבֵּה. אני מכיר אותך מספיק טוב, כדי לדעת למה אימא דואגת.
 דסי: אני לא מוכנה בכלל לדבר איתך על זה.
 חיים: לא באתי לדבר על זה.
 דסי: אלא על מה?
 חיים: אני לא חוזר לישיבה אחרי החופש.
 דסי: למה?! שוב התייאשת מן הלימוד? לאן תלך? תתחיל לעבוד? מי תרצה להתחתן איתך?
 חיים: זה לא בגלל הלימוד.
 דסי: בגלל מה?
 חיים: בגלל ההשכמה בַּצִּעְקוֹת לפני הזריחה. בגלל הטבילה בבוקר במים מעופשים במקווה מסריח. בגלל המשגיחים שבולשים אחרי לכל מקום, מזהירים אותי לא להכניס ידיים לכיסים, ומצותתים לכל מילה שאני אומר. בגלל כלבי הלילה של הישיבה שמרחרחים בחדר, ובודקים מה אני עושה מתחת לשמיכה. **(בכעס)** לשמור את העיניים שלא יראו. את האוזניים שלא ישמעו. את המחשבה שלא תסטה. קדושים תהיו. קדושים תהיו. **(בכאב)** בשבת לפני החופשה כאבה לי הבטן. התעכבתי בשירותים. אחרי חמש דקות הוציאו אותי בצעקות. אם אני אמשיך ללמוד שם, יקרה לי בדיוק מה שקורה עכשיו ליעקב. ואל תגידי שאני לא יודע על מה אני מדבר.
 דסי: לא אמרתי. **(שתיקה)** נשארה לך עוד שנה, חיים. אתה תלמיד חכם. עילוי. יש לך כוחות נפש גדולים.
 חיים: ומה יקרה בעוד שנה? הַרְבֵּה יבטל את התקנות? הקדוש ברוך הוא יתגלה לי בְּסִנָּה בוער? אני לא מסוגל יותר להתפלל, דסי. אף אחד שם **(רומז כלפי מעלה)** לא שומע אותי.
 דסי: חס ושלום!
 חיים: אני עוצם עיניים, מתנדנד וממלמל מילים. מילים. מילים. אני לא מצליח להירדם. ואני לא היחידי. רוב החברים שלי מעמידים פנים.
 דסי: הצדיקים הכי גדולים מרגישים ככה לפעמים.
 חיים: למה אנחנו צריכים להתענות כל חיינו? אני לא עיוור. אני רואה שבכית. בכיתי והתגברתי. גם אתה תתגבר.
 דסי: יש מקומות שלא מתענים בהם ככה.
 חיים:

דסי: איזה מקומות?
 חיים: את יודעת בדיוק למה אני מתכוון.
 דסי: אני לא יודעת ואני לא רוצה לדעת! **(שתיקה)** לך הביתה, ותגיד לאימא שהכל בסדר.

7. חדר האורחים בדירתם של יעקב ודסי. לילה. יעקב נכנס, בידו קופסת קרטון. היא פותחת ולשמחתה מגלה מחשב שולחני. הרב זילבר ואהובה משגיחים מפינות הבמה.

דסי: מחשב?! איזה יופי. תודה. תודה. תודה. תודה. תודה.
 יעקב: **(בחיוך)** שמעתי.
 דסי: אני אהיה לך האישה הכי טובה בעולם, יעקב.
 יעקב: אני יודע. אני כבר מתחיל לחבר אותו.
 דסי: **(בהיסוס)** אני מקווה ש... שזה לא ייקח יותר מדי זמן.
 יעקב: כמה שעות.
 דסי: כמה שעות?! אבל סיכמנו שננסה שוב הלילה.
 יעקב: נכון. אבל חשבתי על זה שוב. ניסינו החודש כבר פעמיים.
 דסי: אני יודעת, אבל...
 יעקב: גם שאלתי את הרב זילבר.
 הרב זילבר: **(מוציא פנקס ובודק בו)** היא לא בזמן הנכון הלילה. גם לא מחר.
 דסי: הוא יודע יותר טוב ממני מתי הזמן הנכון שלי? הרגשתי את זה הבוקר בבטן. כאן בצד. הלכתי לקנות לך חולצה אצל שוורץ, וראיתי אצלו ערמה של בגדי תינוקות. לא יכולתי להפסיק למשש אותם. אשתו הסתכלה עלי ואמרה "מזל טוב, דסי". אני לא רוצה לבזבז את החודש.
 יעקב: בסדר. אני אשאל שוב את הרב.
 דסי: אנחנו לא מוכרחים לבקש ממנו רשות. מרים, בת הדודה שלי, התחתנה אחר, והיא כבר פִּמְצָב. היא סיפרה לי שהם עשו את זה שלוש פעמים בזמן הנכון.
 יעקב: אנחנו כן מבקשים רשות.
 דסי: אני לא מבינה, יעקב. אני רואה אותך מזלזל מדי פעם במצוות די חשובות, ודווקא על התקנה הזאת, שלא קיימת בשום הלכה בכתב, אתה מקפיד כאילו היא תורה מסיני.
 יעקב: אני מזלזל במצוות? באיזה?
 דסי: היום לא הנחת תפילין.
 יעקב: הנחתי.
 דסי: לא ראיתי.
 יעקב: הנחתי בבית הכנסת.
 דסי: צריך להניח את התפילין בהשכמת בוקר.
 יעקב: קמתי מאוחר. מיהרתי למניין.
 דסי: על זה בדיוק אני מדברת. אם אתה לא מפחד להקל במצוות מן התורה, למה אתה מפחד כל כך להקל בתקנות?
 יעקב: אני משתדל להקפיד. משתדל מאד. לא תמיד מצליח. ואז אני צם. טובל. מנסה לכפר.

דסי: ריבוננו של עולם, אני לא מבקשת שתחטא. אני משדלת אותך לשם המצווה!

יעקב: **(פונה למיטתו)** לילה טוב.

דסי: אני באה למיטה שלך.

אהובה: אישה כשרה איננה רומזת לבעלה על רצונה, איננה מבקשת ממנו, קל וחומר איננה משדלת אותו.

דסי: אני רוצה ילד, יעקב.

יעקב: אני יודע. **(פונה לצאת)**

דסי: לאן אתה הולך?

יעקב: לישון בכולל. **(יוצא)**

דסי: **(אחריו)** לילה טוב!

8. חדר האורחים בביתם של דסי ויעקב. דסי מדליקה נרות שבת. אהובה עומדת לידה.

דסי: פרוץ אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וציונו להדליק נר של שבת. **(ממלמלת את הברכה)** ... וקאר נרנו שלא יכבה לעולם ועד, וקאר פניך ונפשך. אמן.

אהובה: אמן. הוא לא יכול להמשיך לישון בכולל, דסי!

דסי: אל תדאגי. הוא יחזור הביתה.

אהובה: ובינתיים כולם מדברים מאחורי הגב שלך. גם אותי שואלים.

דסי: את לא מוכרחה לענות.

אהובה: הם יודעים למה הרב זילבר הורה לו לישון שם.

דסי: ביקשתי לא לדבר על זה, אימא. **(דסי פונה לצאת)**

אהובה: חכי רגע. הוא תכף יגיע מבית הכנסת. הוא החתן הכי טוב בירושלים, דסי. המורים בישיבה הפליגו בשבחיו. הוא נצר לתלמידי חכמים. אין במשפחה שלו מחלות. אין גירושים. אבא מכר את הדירה של אימא שלי כדי שתוכלי להתחתן איתו.

דסי: אני יודעת.

אהובה: אם תשדלי אותו לחרוג מן התקנות, הוא יגרש אותך.

דסי: הוא לא יגרש.

אהובה: איך את יודעת? קראת ברמב"ם? בשולחן ערוך?

דסי: אני יודעת.

אהובה: את לא רואה שאת פוגעת בו? לשם מה? אישה חזקה באמת יכולה להרשות לעצמה להיות כנועה לבעלה. אני לא מצטערת לרגע שוויתרתי על לימודים ועל עבודה. את יכולה לוותר גם על הדבר הזה. קצת אורך רוח. עוד כמה שנים יהיו לך ילדים ותתענייני בו פחות. גם אני ויתרתי על זה. ואני אישה די שמחה. לא?

דסי: אני מוותרת כמה שאני יכולה. את לא רואה? **(בכאב)** כשהוא הולך לישון בכולל אני כל כך נעלבת. אני לא נרדמת. אני בוכה כל הלילה.

אהובה: תיקחי כדור ותירדמי. כמו שאני עשיתי.

9. משרדו של הרב זילבר. כעבור שלושה חודשים. דסי ויעקב נכנסים אל המשרד.

הרב זילבר: מזל טוב, הדסה. **(ליעקב)** יישר כוח, יעקב.
 יעקב: אמן, רבי.
 הרב זילבר: **(לדסי)** איך את מרגישה?
 דסי: נהדר. אין לי בחילות. אין לי מועקות. אין לי חרדות. אני מרגישה קצת סחרחורת מרוב שמחה.
 הרב: **(לדסי)** שְׁמַחַת האם מְבַשֶּׁרֶת שְׁמָחָה לִילּוֹד. פנייך מעידים שבעוד שישה יָרְחִים בעזרת השם את חובקת בן.
 יעקב: אמן. כן יהי רצון.
 הרב זילבר: ומשזכיתם, מעתה ואילך אתם נוהגים על פי התקנות בקפידה. בשני החודשים הבאים אסור לכם לקיים את המצווה מחשש לעופר. כך גם בשני החודשים האחרונים. רק בשני החודשים האמצעיים מותר לכם לקיים את המצווה למען שלום בית. פעמיים בחודש.
 יעקב: כן, כבוד הרב.
 הרב זילבר: **(לדסי)** ובכל הימים האסורים האלה עליך להמעיט ככל האפשר בשיחה עם בעלך, אסור לך להסתכל בעיניו, פן חלילה תתעורר בו תאוה. אסור לך להיראות נָאָה לידו, כדי שלא יחלפו במוחו מחשבות זרות שיביאוהו חס ושלום לידי שפיכת זרע לבטלה.
 יעקב: כן, רבי.
 הרב זילבר: **(ליעקב)** ובעזרת השם, אחרי הלידה, פְּתוּב "נקי יהיה לביתו שנה אחת". פירוש, שאתה צריך להתרחק מן הבית שנה שלמה, ללמוד, לעבוד, ולמעט ככל האפשר לשהות במחיצת אשתך, ובכל השנה הזאת אסור לכם לקיים את המצווה בכלל.
 יעקב: כן, רבי.
 הרב זילבר: וְתִזְכּוּ לַגְדֵּל בְּנִים וּבְנֵי בָנִים, לחופה ולמצוות למעשים טובים. לילה טוב.

הרב זילבר פונה לניירות שעל שולחנו, ואיננו מבחין בדמעותיה של דסי.

יעקב: כבוד הרב...
 הרב זילבר: **(מרים את עיניו)** מה קרה, הדסה?
 דסי: **(בעלבון)** מה פשר התקנות האלה, כבוד הרב? ארבעה חודשים אני אחיה בביתי לבדי? לא אוכל לדבר עם בעלי? והוא? הוא ינהג בי כְּבִאִישָׁה זרה? יתחמק ממני כאילו אני מתכוונת להכשיל אותו בדבר עבירה? מה פירוש אסור לי להיראות נאה? אני אלבש סמרטוטים? אכסה את ראשי בעפר?
 הרב זילבר: אם התעברת, המעשה הוא הוצאת זרע לבטלה, רחמנא ליצלן.
 דסי: ה"חזון איש" בכבודו אמר בפירוש למסכת פְּסָקִים שמותר לקיים את המצווה בכל זמן ההיריון. פעם בשבוע...
 הרב זילבר: אצלנו בגור אסור.
 דסי: כל הפוסקים אומרים שבזמן ההיריון המעשה איננו הוצאת זרע לבטלה. הגמרא אוסרת על פרישות...

הרב זילבר: עד כאן, הדסה! (בתקיפות) אם בגלל תאוותך את מגלה בתורה פנים שלא כהלכה, לא יהיה לך חלק בעולם הבא. לכן אמרו חכמים שכל המלמד את בתו תורה, כאילו למדה תפלות. (בכעס) ישפך דברי תורה ואל ימסרו לנשים. ואם תמשיכי לקרוא בספרים שאינם בתוכנית הלימודים שלך, את תסולקי מן הסמינר.

דסי יוצאת ממשרד הרב. יעקב יוצא אחריה.

יעקב: למה את מתפלמסת איתו? כבר ראינו שאם את חולקת עליו, הוא מחמיר עמנו יותר. לשם מה להתגרות בו? אם הוא יאסור עליך ללמוד בסמינר, אני אלך אל הרבה. ובעניין הפרישות, אני אחזור אליו מחר, ואתווכח איתו עד שתצא בת קול מן השמיים ותפסוק בינינו. (היא לא עונה) לאן את ממהרת? בואי הביתה. ננעל את הדלתות ונגיף את התריסים.

דסי: אני לא פושעת ואני לא מוכנה להסתתר.

יעקב: חשבתי שאת רוצה לקיים את המצווה.

דסי: אני רוצה לעבוד את השם באהבה, ואתה לא נותן לי אהבה בשבילו.

חמש הבנות הצעירות של דסי ויעקב נגלות שרות בעומק הבמה.

בנות: כְּאֵיל, תַּעֲרַג עַל-אֶפְיָקִי-מִים, כֵּן נִפְשִׁי תַעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים.
צִמְאָה נִפְשִׁי, לְאֱלֹהִים, לְאֵל חַי: (תהילים מ"ב ב-ג)

10. ביתו של יעקב בירושלים וביתה של דסי בתל אביב. 20.6.2016. לילה. אור על ביתה של דסי. גילי לידה. היא מחייגת בטלפון. אור על ביתו של יעקב. הטלפון מצלצל. יעקב עונה.

יעקב: הלו?

דסי: יש לי הצעה.

יעקב: אני שומע.

גילי: את לא יכולה לעשות את זה, אימא.

דסי: אני מוכנה למחוק מן הספר כמה עמודים, כדי שהבנות יוכלו לקרוא אותו, מבלי להיפגע.

יעקב: כמה עמודים?! הספר הזה כולו שקר. עלילת דם. לא היה ולא נברא. כתבת אותו כדי לנקום בי. כדי להפוך אותי למפלצת. למה? כי נשארתי כאן לעבוד את השם? כי המשכתי לגדל את הבנות גם אחרי שהלכת? כי הייתי מוכן לעקור למענה את שתי עיני?

גילי: כי היית מוכן לעקור למענה את שתי עיניה.

דסי: אני מוכנה להיפגש איתך ולסכם איזה עמודים.

יעקב: אני לא אפגש איתך לפני שתמחקי את הספר כולו. אם אני האיש שאת מתארת בו, מדוע הסכמת שהבנות יגדלו אצלי? מדוע הסכמת שאחנה אותן, שאחנת אותן? אני מונע מהן לראות אותך?!

גילי: כן.

יעקב: הן לא רוצות כי הן מפחדות ממנה. תשאלני את חני.
חני: אני לא מוכנה שתתחנן אליה.

הרב זילבר פונה אל דסי.

הרב זילבר: הדסה, הבנות שלך עדיין זקוקות לאבא. יעקב הוא משענתן היחידה.
גילי: אתה לא דואג לאבא. אתה רוצה שאף אישה בחסידות לא תדרוש להיות מאושרת, כמו שאימא דרשה.
הרב זילבר: אני מנסה להגן על האחיות שלך, גילה. לו נשארת כאן, היית רואה כמו עיניך עד כמה הן זקוקות להגנה.
גילי: הן זקוקות לאימא.
יעקב: **(בזעם)** ועכשיו את מאיימת להוציא לאור את התועבה הזאת? לא די בבושה הנוראה שהמטת עלינו כשעזבת, שאת מוסיפה חטא על פשע? את רוצה שיצביעו עלינו ברחובות? שיבוזו לנו? מי יהיה מוכן להשתדך עם הבנות שלנו? את רוצה שברוב ייאושן גם הן יבלעו כדורים? שגם אני אבלע? **(גרונן נחנק)**

11. משרדו של הרב זילבר. חלפו שבע שנים. יעקב מתייעץ עם הרב זילבר.

יעקב: יש לנו ארבע ילדות קטנות, כבוד הרב. אני מעדיף שהיא תטפל בהן.
הרב זילבר: הגדולות כבר הולכות לגן, ואימא שלה עוזרת עם הקטנה. לא?
יעקב: אני לא צריך את העזרה של אימא שלה. אני מוכר ספרים גם בבני ברק ובאשדוד. ההכנסות שלנו, ברוך השם, בשפע.
הרב זילבר: היא פוגשת בבתי הספר פְּנוֹת רְפוּת שמגמגמות, שמרטיבות, שלא מצליחות להתרכז. גם הורים פְּתִלְמוּד תורה אומרים שהיא הצילה את נְפִשׁוֹת הבנים שלהם.
יעקב: אני לא רוצה שהיא תחזור הביתה עייפה.
הרב זילבר: אתה יודע שהַרְפָּה מעודד נשים לעבוד.
יעקב: לא על חשבון המשפחה, רבי. אני צריך אותה בבית. אין לה זמן בשבילי.
אני גם לא בטוח שהיא רוצה לפנות זמן בשבילי. אני מוכרח לנסות ולרצות אותה קצת. אולי בכל זאת אני כבר יכול לקרוא לה בשמה? אולי אני יכול לעשות איתה שבת במלון?
הרב זילבר: בשום פנים ואופן, יעקב. נפלה לידיך הזכות לחיות בקדושה, ואתה מוותר עליה? דווקא ממך לא ציפיתי שתיחלש. אנחנו לא מְקַלִּים בתקנות של הַרְפָּה. היא תצא לעבודה והילדות יגדלו לתפארת. ואם היא תהיה מרוצה, תעבדו שניכם את השם ביתר רצון. וְאָמְרוּ אֲמֵן.

אור בביתם של דסי ויעקב. דסי משכיבה את התינוקת לישון.

יעקב: את חוזרת הביתה אחרי העבודה, מאכילה את הילדות, משכיבה אותן לישון, וקורסת מותשת במיטה.
דסי: אני לא קורסת ולא מותשת.

- יעקב: בזמן האחרון הרגשתי שִׁנְיָה לְשָׁת.
- דסי: **(הבינה את הרמז)** אני נוהגת לפי התקנות. אחרי הלידה אסור לנו לעשות את זה במשך שנה.
- יעקב: הקטנה כבר בת שנה וחודשיים.
- דסי: בחודשיים האחרונים עשינו את זה.
- יעקב: פעמיים בחודש.
- דסי: אלה התקנות.
- יעקב: מדי פעם אפשר יותר. אפשר גם הלילה.
- דסי: אני לא רוצה לחרוג.
- יעקב: אנחנו נשואים כבר שבע שנים. פעם התחננת שנחרוג. וכשחרגנו, לא נפלו השמים. אני מוכן גם לקרוא לך בשמך, דסי.
- דסי: תודה רבה.
- יעקב: אני יודע שאת לא מרוצה כשאנחנו עושים את זה. גם אני לא. אבל למה להתייאש?
- דסי: אני לא רוצה לריב איתך עכשיו. אם אתה כל כך רוצה, אז בוא נעשה את זה, ונלך לישון.
- יעקב: אני רוצה שתעשי את זה ברצון.
- דסי: עכשיו נִזְכַּרְתָּ להתחשב ברצון שלי?
- יעקב: כן! **(היא שותקת)** אולי ניסע מחר לעשות שבת בבית מלון.
- דסי: אצלנו לא נוסעים לבית מלון לפני גיל ארבעים.
- יעקב: אף אחד לא חייב לדעת. **(היא שותקת)** אז בואי נלך למסעדה. זה ודאי מותר. נשב. נאכל. נדבר.
- דסי: אני לא רעבה.
- יעקב: מתי שָׁמַחְתָּ בפעם האחרונה? מתי צחקת? ברגע שהילדות נרדמות, את בורחת לתיקים של המטופלים שלך, שוקעת בספרי הפסיכולוגיה האלה.
- דסי: גם אצלנו צריך לשמוח קצת לפעמים.
- יעקב: אני נורא עייפה יעקב. אני צריכה לקום מחר מוקדם לעבודה.
- יעקב: **(בכעס)** אז לכי לישון. **(נוטל את כובעו ופונה לצאת)**
- דסי: אתה יכול ללכת. אני מקווה שהרב זילבר התיר לך. אני מקווה שהאישה המופקרת שאתה הולך אליה איננה אשת איש. שהיא סְפָּרָה שבעה נקיים, והלכה למקווה. שחס וחלילה לא תחלל שם שמיים.
- יעקב: אני הולך לישון בַּפּוֹלֵל.
- דסי: בַּפּוֹלֵל! ומחר תגיד שאתה נוסע לתל אביב לקנות ספרים. אתה נוסע לקנות בשר. הנשים האלה שמוכרות לך את בשרן צריכות כסף. לכן הן מסתפקות בכך שתחטוף וְתִבָּעַל וְתִלָּךְ. אני צריכה קצת יותר.
- יעקב: כן. אני הולך אל נשים מופקרות. כן. נוסע לעיר זרה כדי לא לחלל שם שמיים בפרהסיה. הולך בגלל שאת מרחיקה אותי ממך!
- דסי: אם אתה רוצה בקִרְבִּי, אז תואיל בבקשה להתקרב אלי!
- יעקב: אני מנסה!
- דסי: מנסה?! איך?! אתה לא מדבר אלי. אתה משתיק אותי כשאני מדברת אליך, חונט את עצמך בבגדים התחתונים שלך, מכבה את האור שמא הרב זילבר משקיף מחלוננו, ומצטט את המגיד ממזריץ': "יאהב את אשתו כמו שהוא אוהב את התפילין".

יעקב: אני מנסה להתקרב אליך בדרך של קדושה. אני רוצה שגם את תתקרבי אלי כְּשֶׁשְׂכִינָה שׁוֹרָה בלבר.

דסי: הנשים המופקרות שאתה הולך אליהן מתקרבות אליך כְּשֶׁשְׂכִינָה בליבן?! כשאתה מתקרב אלי, אתה בכלל לא רואה מה אני רוצה.

יעקב: אַתָּה רוצה שהכל ייעשה כרצונך... (יוצא)

הרב זילבר: (לדסי) את כבר לא כלה שיצאה מחופתה, הדסה. מה שקראת על אהבה בספרי הגויים, לא שייך לנו. אצלנו אהבה היא אהבת השם ותורתו. אהבת בשר ודם היא עבודה זרה. אצלנו בין איש לאישה יש הבנה, שותפות, כבוד. אנחנו לא מזדווגים למען התרוממות נפש גשמית, אלא כדי להוליד צאצאים קדושים למען שמו. אם תכבשי את ייצרך, תזכי בהתרוממות נפש קדושה, גדולה מכפי שאת מדמה בליבך.

חמש הבנות הצעירות של דסי ויעקב נגלות בעומק הבמה ושרות.

בנות: מבטיחי, על-שְׂדֵי אָמִי. עֲלֶיךָ, הַשְׁלֵכְתִּי מִרְחֹם. אֵלֶי אָתָּה. (תהילים כ"ב, י')

12. חדר האורחים בביתם של דסי ויעקב. לילה. דסי לבדה. מנדנדת עגלת תינוק ולומדת. נכנס חיים. ניכר בו שהוא נחפז ונסער.

חיים: יעקב בבית?

דסי: לא.

חיים: הוא צריך לחזור?

דסי: אני לא יודעת. מה קרה?

חיים: הוא שוב יֵשֶׁן בכולל?

דסי: למה אתה לא בישיבה?

חיים: עזבתי. השארתי מכתב. הם בטח כבר שלחו אחרי שליחים. את הַזֶּקֶן והפאות אגלח מחר. לא רציתי להבהיל אותך. אני צריך להיפרד גם מאימא ואבא.

דסי: אבל למה? מה קרה?

חיים: אני לא אחכה עד שיקרה לְיָפָה ולי מה שקורה לך וליעקב. את יודעת שהוא לא יישן בכולל.

דסי: יש אצלנו עליות וירידות, אבל...

חיים: נשארתי כאן עד עכשיו רק משום שפחדתי לעזוב.

דסי: רק כאן אפשר לחיות בקדושה, חיים.

חיים: הקדושה הזאת היא שקר, דסי. מאז שְׂיָפָה בהיריון אנחנו לא מפסיקים לשאול את עצמנו אם אנחנו רוצים שהילד שלנו ייוולד אל השקר הזה. שמעת על האברך מהישיבה שלי שנהרג בשבוע שעבר בתאונה? זאת לא הייתה תאונה. הוא נשכב על המסילה לפני הרכבת.

דסי: התאבד?!

חיים: מרוב הקפדה על התקנות הוא לא הצליח להכניס את אשתו למצב.

דסי: אני לא מאמינה.

חיים: הוא השאיר לי פתק. (מראה לה) רוצה לקרוא?

דסי: לא.
חיים: הוא היה החברותא שלי. נרשמנו יחד לאוניברסיטה. ללמוד משפטים.
(בכאב) או שאני עוזב, או שגם אני מת.

נכנסים אהובה והרב זילבר.

אהובה: אתה חוזר לישיבה עוד הלילה, חיים.
הרב זילבר: ראש הישיבה רוצה לדבר איתך. הוא קבע לך פגישה דחופה עם הרבקה.
אהובה: אנחנו לא נוותר עליכם. אנחנו משפחה. עוד מעט יהיו לכם ילדים, בעזרת השם. אתם לא יכולים להוריש להם גיהנום.
חיים: אנחנו לא יכולים יותר לחיות כאן, אימא.
הרב זילבר: אתם תתפללו ותוכלו. אנחנו נתפלל בשבילכם. הרבקה יתפלל. ריבוננו של עולם שומע תפילה.
חיים: חשבנו על זה הרבה, גם על המחיר שנשלם.
אהובה: אתה לא חייב להישאר בישיבה, חיים. אתה יכול לצאת לעבודה. אנחנו נעזור לך.
הרב זילבר: אם תתקדלו לשמור תורה ומצוות, לא תוכלו לבוא הנה יותר. לא אתם ולא ילדיכם. אנחנו נקרע קריעה ונשב שבעה. תהיו לדיקאון עולם.
חיים: אנחנו יודעים.
אהובה: אתה עדיין יכול להציל את עצמך, חיים. הרי בבוא היום תעמוד לפני אבינו שבשמיים, והוא יפקוד עליך את כל עוונותיך.
חיים: אני לא יכול יותר לשקר, אימא. אף אחד לא שואל אם אני מאמין או כופר. העיקר שאני עומד בבית הכנסת ומתנדנד כמו לולב. אף אחד לא יפצה את פיו אם אכה חלילה את אשתי. העיקר שאפשק רגליים וידיים בזמן הטבילה.

נכנס יעקב.

חיים: הסתכלי על דסי. את יודעת שיעקב מבלה בלילות אצל יצאניות בתל אביב.
דסי: חיים!
חיים: אבל העיקר שהוא תרם פרוכת לארון הקודש.
אהובה: זה לא נכון, חיים.
הרב זילבר: אתה אומר שאינך יכול לשקר, וכל מלה שלך היא שקר. אתה נוטש אותנו לא בגלל פסול שמצאת בנו, אלא בגלל שנכנעת לתאוה שהשתלטה עליך.
אם אתה משתוקק לחיות במקום שאין בו הבדל בין חטא למצווה ובין טומאה לטהרה, אז לך. לך ואל תחזור. לך. לפני שהדיבוק שנכנס בך, נכנס גם באחרים. לך!

חיים יוצא.

הרב זילבר: אסור לכם באיסור חמור לדבר איתו, לעולם ולעולמי עולמים. (יוצא)
אהובה: הוא לא יעזוב. על גופתי המתה. הוא לא יוותר על מקומו בעולם הזה ובעולם הבא בגלל ספק של רגע. (פונה לצאת)

דסי: **(עוצרת בעדה)** אַתָּ רוצה שהוא יעשה כמו אותו אברך מן הישיבה שלו, שהתאבד בשבוע שעבר?

אהובה: אני אחזיר אותו בציצית ראשו. **(יוצאת)**

יעקב: אני רואה מה את חושבת, דסי. אני לא אתן לך ללכת אחריו. אני לא אתן לך אפילו להרהר בכך. אנחנו בעל ואישה. יש לנו בנות נהדרות. אנחנו נישאר כאן, ונתחזק כאן, ונשמור כאן תורה ומצוות, ונלמד לחיות כאן יחד. כמו שאת רוצה.

הוא אווז בידיה. שתיקה.

יעקב: מאז אותו ריקוד בחתונה שלנו לא אחזתי בידיך.

היא נדה בראשה. הוא מחבק אותה. היא נענית. כבר רגע הם מתנשקים.

דסי: מאז שֶהִתְחַתְּנוּ רציתי להתנשק איתך.

יעקב: גם אני רציתי.

דסי: הנה אני. **(מתנשקים שוב)**

יעקב: אף פעם לא העזתי לומר לך כמה את יפה.

הם מתחבקים שוב. דסי פושטת את שכבת הבגד העליונה שלה. הוא עוצר בעדה.

יעקב: לא, דסי.

דסי: אני מוכנה לכבות את האור.

יעקב: העירום אסור. אסור בתכלית האיסור.

דסי: העירום יכול גם להיות קדוש. גם הַבִּיָּאָה מקדשת...

יעקב: חס וחלילה.

דסי: הרבנים שתיקנו את התקנות האלה לא ידעו מימיהם אהבה.

היא מנסה להסיר מעליה שכבת בגד נוספת. הוא עוצר בעדה.

יעקב: בהמות עושות את זה בעירום, דסי. לא בני אדם. אני לא אחלל את כבודך, ולא אטמא אותך.

דסי: אתה לא מחלל את כבודי ולא מטמא אותי.

יעקב: באוזני רוחי אני שומע את הַרְפָּה מחרף ומגדף אותי על מחשבות החטא שחלפו בי.

דסי: אנחנו בני אדם, יעקב. אם לא נֶאֱהָב כבני אדם, לא נוכל לחיות כבני אדם.

(מנסה לחבק אותו)

יעקב: הניחי לי! **(הודף אותה ונוטל את כובעו)**

דסי: לאן?

יעקב: למקווה. להיטהר מן התאוה שבי. **(יוצא)**

דסי: **(אחריו)** אם האהבה שלי מטמאת אותך, אל תתקרב אלי יותר לעולם!

13. חדר האורחים בביתם של דסי ויעקב. דסי יושבת, ממלמלת תהילים. נכנסים יעקב והרב זילבר. היא משתתקת.

- הרב זילבר: מה שלומך, הדסה?
דסי: טוב תודה.
הרב זילבר: את נראית חיוורת.
יעקב: היא בקושי מדברת, רבי.
הרב זילבר: את יכולה להגיד לי מה מעיק עליך?
יעקב: הלילה היא כמעט לא יָשְׁנָה. בבוקר היא התקשתה לרדת מן המיטה. השבוע היא נעדרה מן העבודה. לא הלכה ליום הורים של הגדולה בבית הספר. כל היום היא אומרת תהילים. כבר ארבעה חודשים היא לא הלכה למקווה.
הרב זילבר: **(לדסי)** אַתְּ אשת חיל, הדסה. ידענית וחכמה. קשה לך. אני רואה. אולי בכל זאת תאמרי לי מה מעיק עליך. **(דסי שותקת)** את רוצה לכתוב אל הַרְבֵּה?
(דסי שותקת) טוב שאת מתפללת ואומרת תהילים, אבל את חייבת גם לטבול במקווה. לא רק למען שלום בית, אלא גם למען שלוות הנפש שלך.
(דסי שותקת) שתיקתך זועקת לשמיים, הדסה. גם האשמה שאת מטיחה בי נשמעת מְקַצָּה הארץ ועד קֶצֶף. אבל אין בידי אדם תרופה לייסוריך, מלבד להאיר לך את הדרך לקדושה, כדי שתלכי בה. **(דסי שותקת. פונה ליעקב)** תן לה פריזמה!¹ עשרים מיליגרם. **(נותן לו חפיסה)** פעמיים ביום. זה נגד דיכאון. כשייגמר, תבוא אלי שוב.
יעקב: הרופא בקופת חולים הציע שהיא תלך לפיזיותרפיה או לְמַסָּז כדי לעודד את רוחה.
הרב זילבר: נחכה כמה ימים ונראה איך תשפיע התרופה. **(ממלמל ברכה)** יְבָרְכֶךָ ??
דסי: וְיִשְׁמְרֶךָ. יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ ויִחְנֶנֶךָ. יֵשָׁא יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ ויִשְׁם לְךָ שְׁלוֹם. **(יוצא)**
הוא מגלגל עיניים לשמיים, מדבר גבוהה-גבוהה על קדושה, וגוזר עלי גיהנום.
יעקב: זה לא נכון, דסי. הוא מנסה לעזור. הוא חושב שהפריזמה תיתן לך כוח.
(מושיט לה כדור מהחפיסה. היא מסרבת) הבנות רואות. הגדולות כבר שאלו אותי.
דסי: מה הן רואות?
יעקב: שאת לא באה לבית הכנסת.
דסי: אני מתפללת בבית. בכוונה גדולה. מנסה בכל כוחי. אבל לא מרגישה שיש מי ששומע.
יעקב: **(נדהם)** מה?
דסי: אין מי ששומע.
יעקב: אני לא אתן לך להתייאש, דסי. בשבת נלך יחד לבית הכנסת, הבנות יעמדו לידך, ואת ותתפללי איתן בקול צלול וברור, ובעזרת השם במוצאי שבת תלכי למקווה.
דסי: אני אומרת לך שאני לא יכולה.
יעקב: הכדורים יקלו עלייך. **(מושיט לה שוב את הכדור)** קחי.
דסי: **(היא דוחה את הכדור)** אני חוזרת משם לָאָה. כל הגוף שלי כואב.

¹ תרופה נגד דיכאון

- יעקב: אז ניקח אותך לפיזיותרפיסטית.
 דסי: אני לא רוצה.
 יעקב: למה? מאסת בך? את מוותרת עלי?
 דסי: לא.
 יעקב: את משקרת. את לא יכולה לשאת את הקרבה שלי. **(היא שותקת)** אני חושש מאד שהחלטת שהקדוש ברוך הוא לא שומע אותך, רק בגלל שהוא לא מזכה אותך בהנאה של קיום המצווה. **(היא שותקת)** אבותינו מסרו את נפשם על אמונתם, ואת מוותרת עליה בגלל שאין לך הנאה?
 דסי: לא בגלל שאין לי הנאה. בגלל הריקנות.
 יעקב: איזו ריקנות? כל מה שחסר לך, תגידי ויתמלא.
 דסי: הקדוש ברוך הוא נטש אותי, יעקב.
 יעקב: הַסְתֵּר פנים הוא עונש שהקדוש ברוך הוא מטיל על האדם בגלל חטאיו.
 דסי: בָּמָה חטאתי? בכך שרציתי לעבוד אותו באהבה?
 יעקב: בכך שאת לא מקיימת את החובות שלך אֵלַי. נפלה לידייך הזכות לחיות בקדושה ואת מוותרת עליה? נולדת בגור ותחיי כמו שחיים בגור, בלי לחשוב כל הזמן מה את מרגישה. ואת לא תתחמקי ממני יותר. אם קשה לך ללכת למקווה, נמצא פיזיותרפיסטית שתחזק אותך. תלכי אליה, תתאוששי, תטבלי, והשם ישוב ויגלה לך את פניו. **(מושיט לה את הכדור)** קחי את התרופה הזאת עכשיו! **(היא בולעת)**

14. חדר האורחים בביתם של דסי ויעקב. ערב. דסי אורזת תיק לקראת ביקור אצל מסז'יסט. נכנסת אהובה.

- אהובה: פיזיותרפיסט? זה חטא גמור. למה לא פיזיותרפיסטית?
 דסי: יעקב אומר שהוא הכי טוב.
 אהובה: הרב זילבר יודע?
 דסי: הוא יודע שצריך הכי טוב.
 אהובה: אני כבר לא בטוחה בָּמָה שהוא יודע. גם הפריזמה שהוא נתן לך תועיל כמו כוסות רוח למת. הוא לא רופא, כמו שהוא חושב.
 דסי: בלעדיה יותר גרוע.
 אהובה: את רק בת שלושים וארבע, דסי. את יכולה להציל את עצמך בעצמך.
 דסי: די, אימא. יש לי שבע בנות. אני לא אֵלֶד יותר.
 אהובה: אם יהיו לך עוד שניים-שלושה ילדים לא תזדקקי לשום פיזיותרפיסט.
 דסי: ודאי.
 אהובה: גם יעקב חושב ככה. ואם בעזרת השם יהיה לך בן זכר, שמחתך תעלה על גדותיה.
 דסי: בסדר. אם הפיזיותרפיסט לא יועיל, אני אלד עוד ילד.
 אהובה: אני דואגת לך, דסי. אַת חיים כבר איבדת. אני לא רוצה לאבד גם אותך.
 דסי: עכשיו נִזְכַּרְתָּ לדאוג? מאז שהתחתנתי, אַתְּ רודפת אותי שאוותר ואוותר, ואמשיך לוותר. ויתרתי עד שכבר לא נשאר לי טעם לחיות.
 אהובה: אני לא מוכנה לשמוע ממך האשמות כאלה! מיום שנולדת לא ויתרת על שום דבר. תמיד רצית הכל. הכל. אבל גם הכל לא מספיק בשבילך.

יעקב נכנס.

יעקב: (לדסי) את מוכנה?
 דסי: כן.
 אהובה: תשמור עליה, יעקב. בדחילו ורחימו.

שניהם יוצאים.

15. פרוזדור במכון מסז'. לילה. דסי יוצאת אל פרוזדור נסערת, נעליה ופאתה בידיה. יעקב ממחר אחריה.

יעקב: דסי! דסי! לאן את הולכת? המכונית שם! דסי!

היא יוצאת. הוא יוצא אחריה.

16. חדר האורחים בביתם של יעקב ודסי. אותו לילה. דסי יעקב נכנסים הביתה. שניהם נסערים.

יעקב: אני ראיתי אותך נהנית. הייתי בטוח שאת רוצה עוד.
 דסי: נהנית?! הוא הוליך אותי אל סף תהום.
 יעקב: את ידעת בדיוק לשם מה הלכנו אליו, דסי.
 דסי: זה לא היה טיפול רפואי.
 יעקב: ביקשתי ממנו גם לענג אותך. הוא לא התכוון לעשות יותר.
 דסי: מה ביקשת ממנו?!
 יעקב: אני לא מצליח לענג אותך, דסי. אני רואה איך דעתך נטרפת עליך. אני לא יכול לשאת את הדיכאון שלך. בדקתי. חקרתי. שאלתי. חשבתי שהוא ילמד אותך להתענג. חשבתי שאני אלמד ממנו. חשבתי שתודי לי.
 דסי: ביקשת ממנו ללמד אותי להתענג?!
 יעקב: עמדתי שם רותח מִפֶּעַס. מְקַנָּאָה. מְבוֹשָׁה. רועד מִפֶּחַד. אבל הייתי מוכן למחול על כבודי, כדי שניחלץ מן הַבִּצָּה הזאת.
 דסי: ראית אותי בוכה, מתייפחת, מתחננת אליו שיחדל. צעקתי אליך שתעצור אותו. שתרחיק אותו ממני. אתה עמדת ושתקת. למרות שראית אותו ממשיך. למרות שראית מה הוא מתכוון לעשות. למרות שראית אותי נאבקת בו. אני אישה נואפת. דיני מוות. אני אסורה לך לעולם.
 יעקב: הוא לא עשה כך את המעשה, ואף אינך נואפת. **(אוחז בידה)**
 דסי: אל תיגע בי!
 יעקב: ואת לא אסורה לי.
 דסי: רציתי לחיות איתך בקדושה. האמנתי בך יותר מְכֻל אדם בעולם. ואתה חיללת אותי. עשית אותי זונה.
 יעקב: לא נכון!

- דסי: איך נחיה כאן יחד? איך אני אגדל את הילדות? (פונה לצאת)
 יעקב: לאן את הולכת?
 דסי: אל ההורים שלי. מחר בבוקר אני אלך לבית הדין.
 יעקב: יצאת מדעתך?
 דסי: ואני לוקחת את הילדות. אני לא אשאיר אותן בגיהנום הזה כל חייהן.
 יעקב: הירגעי, דסי. את יודעת שביקשתי את טובתך. הכוונה מלמדת עלי יותר מן המעשה.
 דסי: (בדמעות) אם לא תיתן לי גט, אני אעזוב בלי בית דין. אני ממילא כבר לא מאמינה ברבנים. אני לא מאמינה באלוהים. השמים ריקים. ואם יש בהם אלוהים, אין בו רחמים. דווקא כשאני כל כך זקוקה לו, הוא משאיר אותי להתענות לבדי... (פונה לפרוזדור)
 יעקב: (אוחז בידיה) את לא לבד, דסי. אני איתך. אנחנו בעל ואישה. ואנחנו נלמד לחיות כמו בעל ואישה. ואם צריך לשם כך ללכת אל האיש ההוא, אז נלך אליו שוב ושוב, עד שנצליח לחיות בקדושה. את שומעת? ננסה מה שלמדנו ממנו. (מנסה לחבק אותה)
 דסי: (הודפת אותו) אתה לא מבין שום דבר. שום דבר. אף פעם לא הבנת. בגללך לא הייתה לנו קדושה. בגללך לא תהיה...

היא מכה בו באגרופיה. הוא מנסה לחבק אותה. היא משתחררת מאחיזתו, ומתיישבת על המיטה. הוא מתקרב אליה.

- יעקב: הכל אסור, דסי, הכל אסור. אבל אנחנו חייבים למצוא דרך משלנו לחיות. את יודעת מה הדרך? אם את יודעת, אז הגידי לי. כי אני לא יודע. אני כבר לא יודע שום דבר...
 דסי: אתה יכול ללכת לבית המרקחת? אני צריכה כדור נגד כאב ראש.
 יעקב: כן. (רואה שהיא בוכה) אל תבכי, דסי. אל תבכי.

היא חדלה לבכות. הוא מרפה ממנה ויוצא. היא פותחת את מגירת השידה שליד מיטתה, מוציאה חפיסת תרופות, בולעת את כל הכדורים, ונשכבת במיטתה. שינוי תאורה מעיד על מעבר זמן. יעקב נכנס. מבחין בחפיסת התרופות הריקה.

- יעקב: דסי? דסי? קומי. קומי. דסי... (מטלטל את גופה) דסי... דסי...

17. חצר בית חולים. חמש הבנות הצעירות של דסי ויעקב נגלות שרות בעומק הבמה.

- בנות: פֶּאֶל, תַּעֲרָג עַל-אֶפִּיקִי-מִים, כִּן נִפְשִׁי תַּעֲרָג אֶלֶיךָ אֱלֹהִים.
 צִמָּאָה נִפְשִׁי, לֵאלֹהִים, לְאֵל חַי: (תהילים מ"ב ב-ג)

על רקע השיר נראית דסי יושבת על ספסל, לבושה בבגדיה החרדיים. תיקה לידה. היא עומדת להשתחרר מבית החולים. חיים לידה, לבוש כחילוני.

- חיים: את חוזרת אליו?!

- דסי: הוא היה כאן אתמול. דיברתי איתו.
 חיים: את לא יכולה להחליט בפזיזות כזאת, דסי. קרה לך נס וניצלת. למה לסכן שוב את חייך? למה להמר על שלומך? על שפיותך?
 דסי: הוא אמר שהוא מצטער. שהוא מתחרט.
 חיים: את עדיין מאמינה לו?

נכנסת אהובה.

- אהובה: הכנתי לך ולבנות את החדרים אצלנו. אנחנו ניסע עכשיו לבית הספר, נוציא אותן, נעבור אצלכן בבית, ותיקחו בגדים. מחר בבוקר נלך לבית הדין ותגישי בקשה לגט.
 חיים: היא חוזרת אליו, אימא.
 אהובה: אליו?! יצאת מדעתך? למה? **(לחיים)** הוא היה כאן? כן.
 חיים: כן.
 אהובה: בָּמָה הוא פיתה אותך? הרי כבר ראית שאין בו יראת שמיים. הוא ימשיך להתעלל בך, עד שתחזרי על המעשה הנורא הזה.
 דסי: הוא עשה חשבון נפש, אימא. גם אני. גם לי יש חלק במה שקרה.
 חיים: אין לך שום חלק. היית חולה. תחת השפעת תרופות.
 אהובה: לי יש, דסי. לי. אני בחרתי לך אותו. אני כפיתי עליך להישמע לו. אני אֶשְׁמָה בָּמָה שהוא עשה לך.
 דסי: גם אני מצטערת על מה שעשיתי. גם אני ביקשתי ממנו סליחה. אני חושבת שהוא סלח לי. אני חושבת שגם אני סלחתי לו.

נכנס יעקב.

- יעקב: את מוכנה?
 דסי: כן.
 אהובה: חישבי עוד רגע, דסי.
 יעקב: אני אקח את התיק שלך. **(נוטל אותו)**
 אהובה: מה שהיה, לא יהיה, יעקב. ביום בו תזלוג דמעה אחת מעיניך, אנחנו נלך אל הַרְפָּה.
 חיים: את לא חייבת לחזור אליו, דסי. אני אהיה עורך הדין שלך. אני אפנה למשטרה. לבית המשפט. מה שהוא עשה לך הוא לפחות מעשה מגונה בנסיבות מחמירות. **(ליעקב בזעם)** אני אבקש נגדך צו הרחקה. לא תוכל להיכנס אל הבית שלכם. לא תוכל אפילו להתקרב אליו. לידיעתך, אם הַרְפָּה לא יגן עליה, אני אגיש תלונה גם נגדו.
 דסי: להתראות, אימא. להתראות, חיים.
 אהובה: **(אחריה)** אני אבוא מחר לעזור לך להכין שבת.

דסי יוצאת אחרי יעקב.

- חיים: **(לאהובה)** ברגע שהוא מופיע, את מוותרת? למה? כי הוא תלמיד חכם? כי הוא גביר גדול? היא תמיד הקשיבה לך. לו התעקשת, היא הייתה באה איתנו.
- אהובה: אני לא יכולה להכריח אותה.
- חיים: יכולת לשכנע אותה! אבל בגור הנישואים קדושים. מוטב למות ולא להתגרש.
- אהובה: היא החליטה שהיא חוזרת אליו, והיא תחליט שהיא מתגרשת ממנו. כשאני ניסיתי לשכנע אותך להישאר בחסידות, שמעת לי? מיום שנולדתם אתם עושים מה שאתם רוצים.

18. חדר האורחים בביתם של דסי ויעקב. דסי ויעקב נכנסים. הוא נושא את תיקה. היא מתיישבת על הספה.

- יעקב: הגדולות עדיין בבית הספר. הקטנות אצל אימא שלי. **(דסי נדה בראשה)** אמרתי להן שלא שתית מספיק, והתייבשת. לכן היה צריך לאשפז אותך. זה גם מה שאמרתי לשכנים.
- דסי: אני אכין ארוחת ערב.

נכנס הרב זילבר.

- הרב זילבר: שלום, הדסה. מה שלומך?
- דסי: יותר טוב, ברוך השם. תודה.
- הרב זילבר: קיבלת מכתב שחרור מבית החולים?
- דסי: כן. **(נותנת לו)**
- הרב זילבר: **(מעניין בדף)** איך משפיע עליך הציפורלקס?
- דסי: בסדר.
- הרב זילבר: הטיפול התרופתי משפר את ההרגשה, אבל לא פותר את הבעיה. הלכתי אתמול לשאול את הרב. הוא נרעש עד עמקי לבבו. **(מוציא מכתב מתיקו)** הוא דורש משניכם חרטה מלאה. כפרה ותיקון לא לתור.
- יעקב: בהחלט, רבי.
- הרב זילבר: גם מִמֶּךָ.
- דסי: כן, רבי.
- הרב זילבר: שניכם אנשים חכמים. שניכם יודעים את התורה. מהיום והלאה אתם מקפידים על כל התקנות בחומרא דחומרא. כשאנחנו נחלשים בכיבוש הַיִצָּר, יש להגבִּיה את החומות. **(ליעקב)** מותר לך להמשיך לנהל את עסקי הספרים שלך, ומותר לך להחזיק במכונת. לצרכי עבודה בלבד. אם הדסה מצטרפת אליך לנסיעה, היא יושבת רק במושב האחורי. ברור?
- יעקב: ברור.
- הרב זילבר: **(לדסי)** וְלָךְ?
- דסי: ברור.

- הרב זילבר: **(לדסי)** את תיאָלְצִי להפסיק את עבודתך כיועצת חינוכית בבתי הספר שלנו. עם זאת, מותר לך לעבוד כפֶּקֶידָה במוסד שאיננו חינוכי. אני אמצא לך משרה בימים הקרובים.
- יעקב: היא דווקא הצליחה מאד בעבודה החינוכית, כבוד הרב.
- הרב זילבר: אישה שחטאה, לא תהיה מחנכת. **(מכחכה בגרונו)** זאת ועוד. מהיום והלאה אסור לכם לפנות זה אל זה בשמותיכם. לא רק לך, יעקב. אלא גם לך. ברור?
- דסי: כן, רבי.
- הרב זילבר: אַת יחסי האישות אתם מקיימים בחומרא דחומרא. פעמיים בחודש. לא פחות ולא יותר. בבגדים. בדממה. בחשיכה גמורה.
- יעקב: כן, רבי.
- הרב זילבר: הדסה?
- דסי: כן, רבי.
- הרב זילבר: עֲלִיךְ לרצות את בעלך בנפש חפצה, כדי שלא ייאלץ לפרוק את יצרו במקומות אחרים.
- דסי: כן, רבי.
- הרב זילבר: על כל סטייה מן התקנות יוטלו עליכם עונשים כבדים. הבנות יסולקו ממוסדות החינוך. שניכם תגורשו מבית הכנסת. ואם זה לא יספיק, נטיל חרם על החנויות שלך. ברור?
- יעקב: ברור.
- הרב זילבר: ואחרון חביב, הדסה. הֶרְפָּה הטיל עלייך לבצע בכל יום מצווה. אַתְּ תרשמי את המצוות הללו במחברת. בכל יום רביעי אחרי מעריב תגיעו שניכם למשרדי. עם המחברת. **(מחזיר את מכתב הֶרְפָּה לתיק)** ובעזרת השם תזכו לחיות ביראה ובקדושה, ושכינה תשכון בביתכם לעולם.

יעקב ממלמל אמן. הרב פונה לצאת.

- דסי: כבוד הרב...
- הרב זילבר: הדברים ברורים, הדסה, אין מקום לשאלות.
- דסי: כבוד הרב, כשפרפרתי בין חיים למוות בבית החולים, החלטתי לבחור פְּתִיִּים שיש טעם לחיות אותם.
- הרב זילבר: חיינו הם רכוש של הקדוש ברוך הוא, הדסה, ולכן האדם איננו יכול לבחור, או לא לבחור בהם.
- דסי: אני רוצה לחיות כאישה יהודייה כשרה, ולעבוד את השם על פי דיניו ומצוותיו. אני לא אקיים תקנות שאין להן בסיס הלכתי.
- הרב זילבר: סליחה?! את יכולה לפסוק לאיזו תקנה יש בסיס הלכתי ולאיזו אין?
- דסי: אני מוכנה לדון איתך בכל תקנה לגופה, רבי. אני גם לא מתכוונת להפסיק לעבוד כיועצת חינוכית. אם לא במוסדות של גור, אני אֶלְמֶד באוניברסיטה ואמצא עבודה בחוץ.
- הרב זילבר: אני מציע שתעצרי כאן, הדסה.
- דסי: ובעניין חיי האישות של בעלי ושלי, רבי, מרגע זה ואילך הם עניינינו הפרטי בלבד.
- יעקב: הדברים הללו אינם על דעתך, כבוד הרב.

- הרב זילבר: כל עוד אתם חסידים בקהילה הם ענייני וענייניו של הַרְבֵּה.
דסי: אני מבקשת להעביר את הדרישות האלה אל הַרְבֵּה בכתב. **(מוציאה מתיקה דף נייר ומושיטה לו)**
- הרב זילבר: **(קורע את הדף)** הדסה, אני מוכן לייחס את הדברים שאמרת למחלתך הקשה ולתופעות הלוואי של הכדורים. אני מציע שתנוחי יומיים, ותהרהרי בדברייך בכובד ראש. בינתיים, בגלל החשש מן ההשפעה הרעה של מַרְדְּנוּתְךָ על הילדות שלך, אני אוסר עליך לדבר איתן בלא נוכחות בעלך, או מבוגר אחר מבני משפחתו, שישגיח על מוצא פִּיךָ. ברור?
- יעקב: כבוד הרב, זה בלתי אפשרי. היא אימא. היא לא תוכל להפסיק לדבר איתן. גם הן אוהבות אותה. גם הן רוצות לדבר איתה. אני מבקש מכבוד הרב לחזור בו!
- הרב זילבר: אין אדם נתפס בשעת צער, יעקב, ולכן לא אֶמְצֶה עֶמָךְ את הדין. בשלב זה לא תקבל עלייך לתורה בבית הכנסת עד מוצאי שמחת תורה. **(פונה לצאת, עוצר ונוטל את ספרי הפסיכולוגיה מן המדף)** ואת ספרי הפסיכולוגיה נשליך לאשפה.
- דסי: רק רגע, כבוד הרב... **(יעקב רומז לה לשתוק)**
- הרב זילבר: **(ליעקב)** את ספרי הקודש תתרום לכולל. **(יוצא)**
- יעקב: אנחנו נקנה שוב את כל הספרים האלה, דסי. נחייך בדיוק כפי שאת רוצה. לא נקיים שום תקנה שאינה רצויה לנו.
- דסי: ומה בעניין העבודה שלי?
- יעקב: עוד כמה ימים הוא ישכח שהוא אסר עלייך, או יעמיד פנים שהוא שכח.
- דסי: אנחנו לא יכולים להמשיך לגור כאן, יעקב. אין לנו ברירה. נעבור לעיר אחרת. לבני ברק.
- יעקב: לבני ברק?
- דסי: תנהל את העסק מן החנות שלך שם.
- יעקב: בשבוע הבא יבוטלו כל הגזרות, דסי. אני אתרום לבית הכנסת. לשיבה. למקווה, וְהַרְבֵּה ירחיק מאיתנו גם את הרב זילבר.
- דסי: וישלח משגיח אחר במקומו.
- יעקב: אני לא יכול לעזוב את ירושלים. החנות משגשגת. יש לי מקום טוב בבית הכנסת. הילדות הולכות כאן לבית ספר. נעקור אותן?
- דסי: ואני אצטרך להסתגר בבית? הרי ברגע שאצא לרחוב יצביעו עלי. ירכלו עלי. תראה איך הרב זילבר מרחיק ממני את הבנות.
- יעקב: הוא יודע שרבים לא מקיימים את התקנות, דסי. הוא לא מצפה שדווקא אנחנו נקיים אותן. הוא מצפה שֶנֶאֱמַר לו שאנחנו מקיימים אותן. בואי נלך אליו מחר, נגיד לו שאנחנו מקבלים את כל הדרישות שלו, ובכך תסתיים הפרשה. **(בהיסוס)** אפשר רגע להתחבק?
- דסי: לא הייתי במקווה בבית החולים.
- יעקב: לא חשבתי שהיית.

הם מתחבקים. חמש הבנות הצעירות של דסי ויעקב נגלות שרות בעומק הבמה.

בנות: אֲשֶׁרִי פֶל-יָרָא אֲדֹנִי הַהֵלֶךְ בְּדֶרֶכָיו, יִגִּיעַ כְּפִיךָ פִּי תֹאכֵל, אֲשֶׁרִיךָ וְטוֹב לָךְ.
אֲשֶׁתְּךָ כְּגֶפֶן פְּרִיָה בְּיַרְכְּתִי בֵּיתְךָ. (תהילים קכ"ח, א-ג)

19. חדר האורחים בביתם של דסי ויעקב. ערב שבת. דסי מדליקה את הנרות. שבע הבנות חני, גילי, שרה, יוכי, רבקה'לה, חוה, ונעמי יושבות לצידה.

דסי: ברוך אִתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוּוֵנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת. (מדליקה וממלמלת את המשך הברכה) וְהָאֵר גִּרְנוּ שְׁלֹא יִכָּבֶה לְעוֹלָם וָעֶד, וְהָאֵר פָּנֶיךָ וְנִשְׁעָה.

כולן: אָמֵן.

דסי: ילדות מתוקות שלי. יְשִׁמְכֶן אֱלֹהִים כְּשֶׁרָה, רִבְקָה, רָחֵל וְלֵאָה, יְבָרְכֶן וְיִשְׁמְרֶכן.

כולן: אָמֵן.

דסי: מה שלומכן? איך היה היום בבית הספר? (הבנות אינן עונות) רבקה'לה? שרה'לה? חוה? יוכי? חני? נעמי? (הבנות אינן עונות) כבר שלושה חודשים אתן מתחמקות מפני. שלושה חודשים אתן לא מדברות איתי. אני אימא שלכן. (הבנות אינן עונות) אתן בנות חכמות ונבונות. בכל אחת מכם יש לב רחב וחס. אתן לא צריכות להקשיב לרב זילבר וגם לא למנהלת בית הספר. אתן תעשו מה שליבכן אומר לכן. אם נקשיב לך, יסלקו אותנו מבית הספר.

חני: דסי: יש "כַּבֵּד את אביך ואת אִמְךָ". זאת מצוות עֲשֵׂה ראשונה בַּמִּצְוֹת. אם אתן לא מדברות איתי עכשיו, כל הקדושה שְׁלָכֶן בְּטִלָּה ומבוטלת.

אבל הבנות אוטמות את אוזניהן. דסי מתרתחת.

דסי: הסירו את הידיים מן האוזניים! ריבונו של עולם, אָתֶּן תִּקְשִׁיבוּ לִי, כל עוד רוחי בי. אני אימא שלכן, ואהיה אימא שלכן עד אחרון ימי! הסירו את הידיים מן האוזניים!!

חני: לכו לחדרים שלכן, בנות. אימא עדיין לא מרגישה טוב.

הבנות הצעירות יוצאות. דסי עוצרת את חני וגילי.

דסי: חכו רגע. (הן עוצרות) שבו. (הן יושבות) אני לא כועסת על הקטנות. מִישֶׁהוּ אִיִּם עָלֵיהֶן בַּעֲוֹנָשׁ מִשְׁמַיִם. אתן גדולות. אתן יכולות להבין שמישהו משתמש בָּכֶן לרעה. (שתיקה) הבוקר דיברתי עם אבא. הוא מרשה לכן לדבר איתי. חליתי. נכון. כבר התאוששתי מזמן והחלמתי. אם היה לי אי פעם ספק, הוא התפוגג. אני שומרת תורה ומצוות. קלה כחמורה. במה חטאתי לכן?

חני: הרב אמר לנו שאת מרדנית.

דסי: שקר וכזב.

חני: אנחנו רואות איך את נוהגת באבא.

דסי: אני נוהגת בו בכבוד רב.

חני: אנחנו רואות שאת מתנשאת מעליו.

דסי: זה לא נכון.

חני: ואף רוצה להכריח אותו לנטוש את החסידות ולעבור לבני ברק.
 דסי: **(נדהמת)** זה מה שהוא אמר לכן?!

חני: כן. ואנחנו לא רוצות לעבור. טוב לנו כאן. כולנו נחיה כאן כל חיינו.
 גילי: אני לא יודעת איפה אני אחיה, אימא.
 חני: **(לגילי)** כולנו יודעות.
 גילי: ואני גם לא מפחדת לדבר איתך.
 חני: **(לגילי)** את רוצה שאני אספר בבית הספר?
 גילי: את יכולה לספר מה שאת רוצה.
 דסי: אני מוכנה להישאר כאן, חני, בתנאי שתשובו להיות הבנות שלי.
 חני: אנחנו נשוב להיות הבנות שלך, כאשר תשובי לעבוד את השם כרצונו.
 דסי: **(בזעם)** כרצונו, או כרצונם של הרבנים?
 חני: הרבנים יודעים מהו רצונו.
 דסי: את יודעת מה רצונו ממך יותר טוב מכל אדם בעולם, חני.
 גילי: לא אכפת לי מה אומרים עלייך בבית הספר, אימא. אני יודעת שאת אימא טובה וחכמה, ואני אוהבת אותך.

היא מחבקת את דסי. יעקב שב מבית הכנסת, עטוף בטלית, מזמר "שלום עליכם מלאכי השרת מלאכי עליון".

חני: אבא, אתה אמרת לאימא שאתה מרשה לנו לדבר איתה?
 יעקב: לא... **(נבוך)**
 חני: **(לדסי)** אני מקווה שאוכל עוד אי פעם להאמין לך. **(יוצאת)**
 גילי: **(ליעקב)** אם לא תרשה לנו לדבר עם אימא, אני לא אדבר איתך.

גילי יוצאת. דסי פונה ליעקב בכעס.

דסי: אל תבוא אלי בטענות. שלושה חודשים אתה מדבר איתי בסבר פנים יפות, ומאחורי גבי מציית לרב זילבר.
 יעקב: אני הולך על חבל דק מאד, דסי.
 דסי: אתה סיפרת לַבָּנוֹת שאני רוצה לעבור לבני ברק. איש מלבדך לא ידע.
 יעקב: ניסיתי לבדוק אם זה אפשרי.
 דסי: ניסית להסית אותן נגדי.
 יעקב: אני עומד כל הזמן לימינך, דסי.
 דסי: אם אתה עומד לימיני, אז קרא להן ואמור להן שמותר להן לדבר איתי.
 יעקב: עכשיו?
 דסי: כן. עכשיו.
 יעקב: אני לא בטוח שזה הדבר הנכון לעשות עכשיו. לא כדאי שהן יקבלו ממני הוראות כאלה, והוראות אחרות ממנהלת בית הספר.
 דסי: אתה תקרא להן עכשיו ותגיד להן לדבר איתי.
 יעקב: זה יבלבל אותן, דסי.
 דסי: בבקשה, קרא להן!
 יעקב: **(בתסכול)** הרב זילבר החליט שאת לא יכולה לחנך את הילדות. לא הצלחתי לשנות את דעתו. אני אלך אליו שוב בצאת השבת.

דסי: אני כבר לא אהיה כאן בצאת השבת. (פונה לצאת)
 יעקב: היכן תהיי?
 דסי: בתל אביב.
 יעקב: בתל אביב? למה?
 דסי: כי אני לא מאמינה לך יותר. כי הצייתנות העיוורת שלך לרב זילבר מעוררת בי גועל. כי האדיקות הצבועה שלך מעוררת בי בחילה.
 יעקב: דסי, דברי הרב זילבר הם דברי אלוקים חיים בעיניהן. אם אני אערער על דבריו, פל האמונה שלהן תתערער.
 דסי: אדרבא. שתתערער. פל כולה.
 יעקב: עד כאן, דסי! עד כאן!
 דסי: הבנתי. הלילה אני אָלון אצל חיים.
 יעקב: בליל שבת? יצאת מדעתך? את לא יכולה לנסוע. הבנות רואות.

אבל היא יוצאת לחדרה לארוז מזוודה. יעקב הולך אחריה ועומד בפתח החדר.

יעקב: בסדר. אני אלך לדבר עם הרב זילבר עכשיו. מחר הבנות ידברו איתך.
 דסי: אני לא אחכה עד מחר.
 יעקב: אל תכריחי אותי לחשוב שאת מאשימה אותי בקנוניה עם הרב זילבר רק כדי שתוכלי להתרחק ממני.
 דסי: אני חזרתי אליך. אתה מרחיק אותי ממך.
 יעקב: אני מרחיק אותך?! הרי אני מתחנן שתישארי!
 דסי: אני עוד מעט מתה, ואתה, בפחדנותך, עושה יד אחת עם מְבַקְשֵׁי נפשי!

נכנסת לחדר האורחים מזוודתה בידה. הוא אוחז בה בכוח.

יעקב: את לא הולכת! אני מזהיר אותך, דסי. אם תצאי עכשיו, לא תחזרי לכאן לעולם. גם הילדות לא ימחלו לך. אם תלכי, אני לא אתן לך לדבר איתן. לא תראי אותן עד אחרון ימייך.

היא משתחררת מאחיזתו ויוצאת מן הבית. הבנות מתגלות שרות בעומק הבמה.

בנות: נִפְשָׁנוּ כְּצִפּוֹר נִמְלָטָה, מִפֶּחַ יוֹקָשִׁים:
 הִפַּח נִשְׁכָּר, וְאַנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ. (תהילים קכ"ד, ז)

20. ביתה של דסי בתל אביב. דסי בביתה, לבושה כחילונית. נכנסים אהובה וחיים. גם חיים בבגדי חילוני.

אהובה: את חייבת ללכת לבין הדין, דסי. ברגע שהדיינים ישמעו שהוא לא נתן לך לראות את הבנות במשך חצי שנה, הם יתנו לך אותן מיד.
 חיים: מתי בית הדין הרבני פסק פעם לטובת אישה?
 אהובה: בכל פעם שהיא צדקה.
 חיים: אם לא תפני לבית משפט אזרחי, דסי, לא תראי את הבנות לעולם.

- דסי: מה אני יכולה לבקש בבית משפט אזרחי?
 חיים: הסדרי ראייה. הן יגורו איתך לפחות מחצית הזמן. את זכאית גם למחצית הרכוש שלכם. החנויות של יעקב שוות הון.
 אהובה: לחסידות יש עורכי דין ממולחים מאד, דסי.
 חיים: אל תדאגי. אני מכיר אותם מצוין.
 אהובה: גם אם השופט שלהם יקבע הסדר ראייה, הוא לא יוכל לכפות אותו עליהן.
 חיים: ודאי שהוא יוכל.
 אהובה: הבנות לא עוזבות, חיים. לולא פיתית אותה להפסיק לשמור מצוות, הן היו מצטרפות אליה מזמן.
 חיים: היא קיבלה את כל ההחלטות שלה בעצמה בגלל מה שקרה לה.
 אהובה: בגלל שניצלת את החולשה שלה!
 חיים: היא הייתה חלשה כי כבלת אותה לחסידות בכל כוחך. לא חשבת לרגע לשחרר קצת, למרות שראית אותה הולכת ונרמסת.
 אהובה: את צעירה ויפה, דסי. את חכמה. עוד מעט תהיי בעלת רכוש. אם תחזרי לשמור מצוות ותתגרשי בבית הדין, תוכלי להקים לך משפחה בחסידות נוחה יותר, בוויז'ניץ, בצאנז, בחב"ד, והדיינים יחזירו לך את הבנות.
 חיים: שוב את משדלת אותה להיכנע? היא לא נכנעה מספיק? מגיע לה לחיות עם הבנות שלה, אימא גם להן מגיע לחיות איתה, איך שהיא רוצה והיכן שהיא רוצה.
 אהובה: גם הבנות ישמרו מצוות!
 דסי: הן יחיו כפי שהן יבחרו לחיות. אני אסתפק בכך שיהיו אצלי מחצית הזמן.

אהובה יוצאת.

- חיים: מחר בבוקר נגיש את התביעה לבית המשפט.
 דסי: כשיצאתי היום מן האוניברסיטה, הלכתי לים.
 חיים: איך היה?
 דסי: הפשלתי את החצאית וטבלתי את הרגליים. עד הברכיים.
 חיים: ...
 דסי: יום אחד, בעזרת השם, אקנה לי בגד ים. **(צוחקים)** ופתאום בחור צעיר הפעיל לידי מין רדיו והשמיע מוסיקה. שיר באנגלית. לא הבנתי את המילים, אבל המנגינה הייתה מסחררת. ופתאום מצאתי את עצמי רוקדת. **(משתתקת)** הבנות אף פעם לא היו בים.
 חיים: עוד מעט, דסי. עוד מעט. את יולדת עכשיו את עצמך מחדש.

21. ביתה של דסי בתל אביב. יעקב נכנס.

- יעקב: דירה נחמדה.
 דסי: תודה.
 יעקב: אני רואה שאת לא חובשת פאה. **(היא לא עונה)** אני מקווה שעל דברים אחרים את מקפידה יותר.
 דסי: אני מקפידה על מה שחשוב לי.

- יעקב: את לא מציעה לי לשבת? גם לא כוס מים?
דסי: אני רוצה קודם לדעת מה התשובה שלכם.
יעקב: יש לך סחרחורת? איזה כדורים את לוקחת?
דסי: אני בסדר גמור.
יעקב: את יפה מאד בבגדים האלה. לכבוד מי התלבשת ככה?
דסי: זה לא עניינך.
יעקב: אני מזכיר לך שאת עדיין אשתי. אני מציע לך לא לנהוג בפזיזות...
דסי: **(קוטעת אותו)** אני רוצה לדעת מה התשובה שלכם.
יעקב: כמו שאמרתי לך. אנחנו רוצים להגיע להסכם. אבל את חייבת לבטל את התביעה שהגשת לבית המשפט.
דסי: אני לא אבטל אותה לפני שאראה את הבנות. כבר חצי שנה אתה אוסר עלי לראות אותן. אוסר עליהן לדבר איתי בטלפון. אוסר עליהן לקבל ממני מכתבים. דפקתי בדלת ואסרת עליהן לפתוח לי. אני אימא שלהן. יש לי זכות להסדר ראייה.
יעקב: אנחנו לא נוהגים על פי פסקי דין שלהם. אנחנו נוהגים על פי הכללים שמקובלים אצלנו.
דסי: אני מצטערת מאד, אבל הכללים שלכם כבר לא מקובלים עלי.
יעקב: הבנות מקפידות עליהם בדיוק כמוני. אם את רוצה לראות אותן, כדאי שתתחשבי בהן.
דסי: **(מוותרת)** מה אתה מציע? **(הוא מגיש לה דף. היא מעניינת בו)** שלום בית?! מה פתאום שלום בית? כמעט שילמתי בחיי על הניסיונות האלה. הסכמתי להיפגש איתך כדי לדון בהסכם גירושין.
יעקב: לשם כך באתי. אבל אני עדיין בעלך. את עדיין מקודשת לי. ואני מוכן לתת לך הזדמנות נוספת. למרות שנשטשת את הבנות ואותי.
דסי: אני נטשתי את הבנות? יום-יום אני מנסה להשיב אותן אלי.
יעקב: למזלך, הן עדיין לא רוצות לוותר עליך. הן יושבות בחדרים שלהן ומחכות שתשובי. מה לומר להן? שסירבת?
דסי: חיים, אחי, הוא עורך הדין שלי. אני רוצה שהוא יראה את ההסכם הזה.
יעקב: אנחנו לא מדברים עם האיש הזה.
דסי: אתם לא צריכים לדבר איתו. אני רוצה לשמוע את דעתו.
יעקב: הרב זילבר לא מוכן שעורכי דין אחרים יהיו מעורבים. אם יתברר לו שאת מתייעצת עם מישהו, אנחנו נמשוך את ההצעה.
דסי: אני לא אחתום על שום נייר בלי עורך דין.
יעקב: אני מצטער. קיבלתי הוראות ברורות. אין לי ברירה.

פונה לצאת.

- דסי: אני מוכנה לבטל את התביעה בבית המשפט, ואני מוכנה לנהל משא ומתן על התנאים לשלום בית בעצמי.
יעקב: שלום בית פירושו דבר אחד בלבד. את מפסיקה מיד את חיי ההפקרות שלך וחוזרת הביתה. ומעכשיו נחיה כולנו ביראת שמיים על פי הכללים המקובלים בחסידות.
דסי: ואם לא נצליח?

יעקב: אז נערוך גירושין לפי ההסכם הזה.
 דסי: ההסכם הזה מקפח אותי. לפי החוק מגיע לי חצי מן הרכוש שלנו.
 יעקב: אנחנו לא נכפה עלייך לחתום עליו. אבל חשבי שוב, את שומעת? גם אם בית המשפט יקבע הסדר ראייה, הוא לא יוכל לכפות אותו על הבנות.

היא לא עונה. הוא נוטל ממנה את ההסכם, ופונה לצאת.

דסי: חכה רגע. אני אחתום. אני אחתום עכשיו. מתי אני יכולה לראות את הבנות?
 יעקב: ברגע שתציגי בפני אישור שמשכת את התביעה בבית המשפט.
 דסי: אני אמשוך את התביעה מחר בבוקר. **(חותמת)**
 יעקב: בשעה טובה ובמזל טוב. שבח לאל בורא עולם. מחר תחזרי הביתה עם כל חפציך. אני מוכן להוביל את החפצים שלך במכונית שלי. אני גם אעזור לך להכין שבת. **(היא שותקת)** עכשיו אפשר שתציעי לי כוס מים? **(היא מפנה את פניה)** למה את בוכה?
 דסי: **(מוחה את דמעותיה)** אני לא בוכה.

22. ביתה של דסי בתל אביב. דסי מתלבשת בבגדי חסידת גור. נכנס חיים.

חיים: **(לדסי)** למה לא סיפרת לי? אני צריך לשמוע את זה בבית המשפט?
 דסי: ידעתי שתכריח אותי לחזור בי.
 חיים: ודאי שאת צריכה לחזור בך. ההסכם הזה לא חוקי. הוא נִכְפָּה עלייך בִּסְחִיטָה. כל שופט יבטל אותו.

נכנסת אהובה. בידיה שקיות מתנות.

אהובה: הבאתי לך כל מה שביקשת, דסי. רק תסבירי לי למה הסכמת?
 דסי: אני חייבת לעצמי וליעקב עוד ניסיון. ניסיון אחד בלבד.
 אהובה: לא הספיקו לך הניסיונות איתו?
 דסי: אני מקווה שבדרך פלא נזכה, ויקרה לנו נס.
 חיים: איזה נס? את כבר לא מסוגלת לחשוב בהגיון, דסי. התרופות האלה מטשטשות אותך. אני לא מבין איך הרופא מרשה לך לקחת כל כך הרבה.
 דסי: כי אני לא יכולה בלעדיהן.
 אהובה: **(רואה חפיסה)** את לוקחת עכשיו גם לוֹרִיבָּאן²? כמה? עני לי. כמה?
 דסי: שלוש פעמים ביום.
 חיים: זה יעשה אותך אפאתית לגמרי.
 דסי: זה מה שאני צריכה.
 אהובה: עוד כמה שבועות יאשפזו אותך!
 דסי: אני מוכרחה להיות מטושטשת, אימא. אני מוכרחה להיות אפאתית. אתם לא מתארים לעצמכם מה אני מסוגלת לעשות כשאני ערנית וצלולה.

² תרופה לטיפול במצבי חרדה והפרעות חרדה.

דסי בוכה. אהובה יושבת לידה. מלטפת אותה, מסרקת את שיערה.

אהובה: אולי כדאי שתעברי לגור איתנו, דסי? אני אשגיח עליך. אני אטפל בך.
כשתחזקי, תוכלי להיפגש עם הבנות אצלנו.
חיים: כשתפגשי איתן, הן ישובו ויאהבו אותך.
דסי: יעקב והבנות יודעים לָאָהֹב רק כמו שאוהבים שם. אני חייבת לחזור לשם,
ולנסות לָאָהֹב אותם בְּדֶרֶךְם.

23. ביתם של דסי ויעקב בירושלים. דסי נכנסת, בידיה שקיות מתנות.

יעקב: ברוכה הבאה.
דסי: ברוך הנמצא.
יעקב: שבי. תשתי משהו?
דסי: איפה הן?
יעקב: בחדר של הגדולות.
דסי: אני אשמח לראות אותן.
יעקב: עוד כמה רגעים. הן נרגשות מאד.
דסי: הבאתי להן מתנות. בגדים שקניתי בבני ברק. הן בטח גדלו מאד בחצי
השנה האחרונה.
יעקב: כן, מאד.
דסי: אני רוצה לתת להן אותן.
יעקב: עוד רגע. אמרתי לך. הן נרגשות מאד. הן חוששות מאד.
דסי: ממני?!
יעקב: חס וחלילה. הן חיכו לך בעיניים פְּלוֹת. אבל כשהמונית עצרה ליד הבית, הן
ראו שירדת ממנה בלי החפצים שלך.
דסי: הייתי בבוקר אצל הרופא. לא הספקתי לארוז.
יעקב: הן חוששות שבאת בלעדיהם כי את לא מתכוונת לחזור אלינו.
דסי: ודאי שאחזור. בצאת השבת אסיים את האריזה.
יעקב: אני מוכן לנסוע איתך לתל אביב, לעזור לך לארוז, ולהביא את החפצים
במכונית שלי עכשיו.
דסי: בסדר גמור. אני אראה אותן, וניסע.

היא פונה לעבר חדר הבנות. יעקב עוצר בעדה.

יעקב: הן לא רוצות לראות אותך לפני שתביאי את החפצים שלך.
דסי: זה מה שהן אמרו לך?
יעקב: כן.
דסי: אני רוצה לשמוע את זה מהן.
יעקב: הן לא ידברו איתך לפני שיהיו בטוחות שאת חוזרת הביתה.
דסי: אני לא מאמינה. אתה סגרת אותן בחדר שלהן כדי שלא אראה אותן.
יעקב: את טועה.

- דסי: אתה רוצה שאני אביא את החפצים שלי עכשיו. אתה לא מוכן שאני אראה אותן לפני כן.
- יעקב: כולנו רוצים להיות בטוחים שאת חוזרת הביתה.
- דסי: ודאי שאני חוזרת. אני אביא את החפצים שלי במוצאי שבת. לא הרגשתי טוב הבוקר.
- יעקב: אני מקווה שזאת הסיבה היחידה.
- דסי: אני גם עדיין מפחדת. אתם חמושים באלוהים, ואני באה אליכם בידיים ריקות.
- יעקב: ברגע שתעשי תשובה, תבטחי בהשם, ולא תפחדי יותר.
- דסי: ברגע שאראה את הילדות אוכל לעשות תשובה שְלִמָּה יותר.
- יעקב: הן ידברו איתך רק בערב. כשתגיעי לכאן עם החפצים שלך.
- דסי: אני רוצה לשמוע את זה מהן.
- יעקב: כאשר תשובי ותעשי תשובה. (היא שותקת) כדאי שתדעי מה עבר עליהן בחודשים האחרונים. (מוציא צרור מכתבים מתיק נייר וקורא מהם)
- שרה כתבה לך: "אנחנו שונאות אותך בכל לִפְנוּ. כולם לועגים לנו ובזים לנו בגללך. בגללך אין לנו חברות." יוכי כתבה: "גם אם תעשי תשובה, לא נאמין לך. לעולם לא נהייה יותר הבנות שלך." רבקה'לה כתבה: "לו היית אימא שלנו, היית נוהגת כמו אישה מאמינה, צנועה וטהורה, כדי שנלך בדרכיך." חוה כתבה: "אבא לא מסית אותנו. את מסיתה אותנו נגדך בחיי הפריצות שלך בתל אביב."
- דסי: הן לא כתבו את זה! אתה הכתבת להן!
- יעקב: הן כתבו עוד. לא שלחתי לך כדי לא לשבור את לִיבָךְ.
- דסי: אני רוצה לשמוע את זה מפיהן. תן לי לראות אותן!
- יעקב: תראי אותן כשתחזרי הביתה.
- דסי: אני אראה אותן עכשיו!

היא מנסה לצאת אל עבר חדר הבנות. יעקב חוסם את דרכה. היא חובטת בו באגרופיה. אך הוא חזק ממנה. נכנס הרב זילבר.

- הרב זילבר: הנח לה. (לדסי) עשינו כל שבכוחנו להשיב אותך אלינו, ואת הוֹלָכָתָ אוֹתָנו שולל. עכשיו ברור פְּלִכְנָה פְּמִלּוּאָה שאינך מתכוונת לעשות תשובה. אף פעם גם לא התכוונת. קחי אפוא את המתנות שלך ולְכִי. ההסכם בינינו בטל ומבוטל. לא נישא וניתן איתך יותר לעולם.
- דסי: אני לא הולכת בלי הבנות שלי.
- הרב זילבר: (לדסי) הייתי צריך לגרש אותך ביום שהתגלתה מְרִדְנוּתְךָ, אבל בעוונותיי נכנעתי לְרַחֲמֵי. את לא תראי את הבנות לעולם. לא תמרידי אותן, ולא תעוררי בהן את התאוות שהעבירו אותך על דעתך. ביום שתעזי להתקרב אליהן, נסקול אותך באבנים. לְכִי!
- יעקב: הוא אמר לך ללכת, אז לְכִי, זונה!
- הרב זילבר: לְכִי!!

24. רחוב לפני ביתם של דסי ויעקב בירושלים. דסי עומדת, מטפחת לראשה, משקפי שמש על עיניה, שקיות המתנות בידיה, וממתינה שהילדות יצאו בדרכן לבית הספר. ראשונה יוצאת שרה.

דסי: שרה'לה, בוקר טוב. מה שלומך? זאת אני. אימא. (מסירה את משקפי השמש) חכי, אל תמהרי כל כך. כמה גדלת. אל תרוצי. אני כבר לא יכולה להשיג אותך. הבאתי לך שמלה...

אבל שרה יצאה. נכנסת יוכי.

דסי: יוכי. את לובשת שמלה של חני. אני זוכרת את היום שקניתי לה אותה. עכשיו את גבוהה כמותה. חכי, אל תפחדי ממני. את ודאי לא מעלה בדעתך שאני אעשה לך משהו רע. אני שמחה מאד שאתן מעבירות את השמלות שלכן מגדולה לקטנה, אבל מדי פעם מגיעה לך שמלה חדשה. הסתכלי. כחולה. עם מלמלה. לאן את ממהרת? כל כך התגעגעתי אליך...

אבל יוכי יצאה. נכנסת רבקה'לה.

דסי: רבקה'לה שלי, מתוקה. ילדת פרא קטנה. תני לי לסדר את הצמות שלך. חכי רגע. אני רוצה לדבר איתך. ביום שנולדת, ראיתי בעיניים שלך שאת החכמה מכולנו. את יכולה להבין למה עזבתי. אל תברחי. קניתי לך חולצה...

אבל רבקה'לה יצאה. נכנסת חוה.

דסי: חוה. כתבתי שלוש פעמים ולא ענית. דאגתי. איך הלימודים? אתמול נולדת, והשנה את מסיימת סמינר. עוד שנה תעמדי מתחת לחופה ואני אעמוד לצידך. חכי, חוה...

אבל חוה יורקת בפניה ויוצאת. נכנסת נעמי.

דסי: נעמי שלי, ילדתי. את לא תברחי ממני. את בתי אהובתי. אני לא אוותר עליך. תני לי רק לחבק אותך קצת. לתת לך מתנה. אני אמות אם תלכי... (בבכי) חכי רגע, נעמיל'ה. אני אימא שלך, ריבוננו של עולם, מה עשיתי לך?

נעמי יצאה. נכנסת גילי, בידה תיק.

גילי: אימא, הכל בסדר?
דסי: גילי...
גילי: אני באה איתך, אימא.
דסי: את בטוחה?
גילי: כן.

דסי: את מוותרת על האחיות שלך? על אבא?
 גילי: אני שונאת את המקום הזה. אני שונאת את האנשים שבו. אני לא אסלח להם לעולם על מה שהם עשו לך. אני שונאת עוד יותר את האלוהים שהסתיר ממך את פניו. גם לו אני לא אסלח לעולם. (מתחבקות)

25. ביתו של יעקב בירושלים וביתה של דסי בתל אביב. 20.6.2016. לילה. אור על ביתו של יעקב. נוכחים יעקב, הרב זילבר וחני.

הרב זילבר: אין ברירה, יעקב. הספר הארוך הזה יגרום נזק נורא, לא רק למשפחה שלך. הוא יפגע בכל החסידות. הוא יפגע בַּרְכָּה. אבל אין לי, כבוד הרב. אין לי. יש לך די והותר.
 יעקב: אם לא אקנה דירות לכל הבנות שלי, אף אחד לא ירצה להתחתן איתן. כבוד הרב יודע היטב על הסירובים שחנה קיבלה בדרך לחופה.
 הרב זילבר: הַרְבֵּה עזר והרבה יעזור. נעשה מגבית.
 יעקב: אני צריך לשלם לה כדי שהיא לא תנקום בי?
 הרב זילבר: אתה מעדיף שהיא תפרסם את הספר?
 יעקב: כמה ניתן לה?
 הרב זילבר: מיליון.
 יעקב: זה יותר מדי. לא מגיע לה.
 הרב זילבר: אין ברירה.
 יעקב: היא לא תסכים.
 הרב זילבר: אז נוסיף.
 חני: בבקשה, אבא. אנחנו מוכרחים לגמור את הפרשה הזאת.

אור על ביתה של דסי. חיים נכנס. הוא מחבק את דסי בחוזקה.

חיים: חשבתי שאני יודע הכל, דסי. עד שקראתי את הספר שלך, לא ידעתי שום דבר. איך יְכוּלֶּה להעמיד פנים כל כך הרבה שנים? איך יְכוּלֶּה לשתוק? איך לא ראיתי? איך אימא לא ראתה? יש שם עוד אֲלֵפֵי נשים ששותקות. (שתיקה) אף על פי כן, דסי, את חייבת לגנוז את הספר הזה.
 דסי: למה?
 גילי: הספר הזה ישיב לה סוף-סוף את כבודה, חיים. גם בעיני עצמה.
 חיים: באיזה מחיר? (לדסי) אם הבנות יקראו אותו, את תִּאָּבֵדִי אותן לעולם.
 גילי: להפך. אולי הן יבינו גם למה אני עזבתי.
 חיים: הן מפחדות להבין גם אותך. (לדסי) טוב שכתבת את הספר, דסי. אני בטוח שהכתיבה חיזקה אותך. אבל את מכירה את החסידות. אם תוציא אותו לאור, הרבנים יכפישו אותך בכל עיתון. ירגמו אותך באבנים. הבנות יברחו מפניך. זה מה שאת רוצה? הספר כבר עשה את שלו. הם מפחדים ממנו. הם מוכנים לשלם לך מיליון. קחי את הטלפון, והודיעי להם שאת מוכנה לגנוז אותו.
 דסי: תמורת כסף?!

חיים: תמורת הסדרי ראייה.
גילי: אם לא תוציאי לאור את הספר הזה, נמשיך כולנו לחיות בשקר. זה מה שאת רוצה?

אבל דסי נוטלת את הטלפון ומחייגת. צלצול בביתו של יעקב. יעקב עונה.

יעקב: הלו?
דסי: אני מוכנה לבטל את ההוצאה לאור של הספר.
יעקב: **(לרב זילבר)** היא מוכנה לבטל את ההוצאה לאור של הספר.
דסי: בתנאי שנקבע הסדרי ראייה עם הבנות.
הרב זילבר: קודם תתני לנו התחייבות בכתב שתגנזי את הספר הזה לעולם ועד.
חיים: **(לוחש לה)** בסדר גמור.
דסי: בהחלט. מתי אני יכולה להיפגש איתן?
הרב זילבר: אם תתני לנו את ההתחייבות תוכלי לראות אותן אפילו מחר.
דסי: בסדר גמור. אני אבוא מחר בערב. אני מקווה שהן יספיקו לקרוא את כתב היד.
יעקב: בשום פנים ואופן. הן לא יכולות לקרוא אותו.
דסי: אני מוכנה לגנוז את הספר, אבל הבנות חייבות לדעת מה כתוב בו.
הרב זילבר: אם תתעקשי, הדסה, אנחנו נפנה לבית המשפט.
חיים: **(לוחש לה)** אל תדאגי.
גילי: **(לרב זילבר)** אנחנו נשמח מאד שהאמת תתברר בבית המשפט. **(לחני)** חני, את הכרת את אימא יותר טוב מכולנו. את יודעת כמה היא אהבה אותנו. את יודעת שהיא לא הייתה נוטשת אותנו בגלל ייצר הרע שלה. לו שאלת, היית שומעת מפיה כמה פעמים אבא נטש אותה.
יעקב: אל תעני לה, חנה.
דסי: אף פעם לא נטשתי, חני. גם כשהייתי רחוקה...
הרב זילבר: אל תקשיבי לה! היא שבויה ברשת שקריה. לשווא נסינו לחלץ אותה.
חיים: הניחי לה, דסי. תני לי להגיע איתם להסכם, ותוכלי לראות את הבנות. זה מה שאת רוצה. לא?
דסי: די. אני לא עושה יותר שום הסכמים! אני רוצה להיפגש איתן אחרי שהן יקראו את הספר! **(לחני)** גם איתך, חני.
חני: אל תכריחי אותי, אימא. בבקשה. אני לא רוצה לדעת יותר ממה שאני כבר יודעת. אני לא רוצה להבין יותר ממה שאני כבר מבינה. אני רוצה להמשיך לחיות.
דסי: אם תביני יותר, תפסיקי לפחד ממני. תפסיקי לפחד מעצמך. נְסִי אותי רק עוד הפעם.
חני: אני מוכרחה להיאחז במה שנשאר לי, אימא. בבעלי. בילד שלי. ברחמיו של הקדוש ברוך הוא. כן, גם באבא.
דסי: וכי לא? גם אם תרצי, לא תצליחי לגרש אותי מחייך. אַתְּ עצמי ובשרי, חני. נשמתך צמחה בנשמת. לכן אני יודעת שאַתְּ כמוני. אַתְּ לעולם לא תיכנעי, ולא תסתפקי במה שמרשים לך.
חני: אני דווקא מסתפקת בְּמָה שמרשים לי.
דסי: חני...

היא יוצאת. חשכה על ביתו של יעקב. אהובה מחבקת את דסי.

חיים: אל תתייאשי, דסי.
 דסי: כנראה שהכאבתי להן יותר ממה שחשבת.
 חיים: הן יגדלו ויחכימו.
 דסי: חשבתי שהן חזקות יותר ואמיצות יותר.
 גילי: יום אחד הן יבינו.
 אהובה: ויבואו לבקש סליחה.
 חיים: הן לא שכחו איזו אימא טובה את.
 דסי: אולי באמת כדאי לחכות קצת עם הספר.
 אהובה: אני חושבת שלא כדאי לך להישאר כאן בימים הבאים, דסי. השמועות על הספר הזה פשטו כאש בשדה קוצים.
 דסי: טוב מאד.
 חיים: אימא צודקת, דסי.
 אהובה: דִּמְךָ יותר. בריונים ימררו את חיך. אני מכירה מלון קטן בחיפה. אף אחד שם לא ידע מי אנחנו. הזמנתי לנו חדר.
 גילי: אני אבוא אִתְּכֶן.
 דסי: ניסע בבוקר. אני עייפה. לכו לישון.
 חיים: את בטוחה?
 דסי: אני אקח כדור ואירדם. נדבר מחר. **(לאהובה)** לילה טוב, אימא.
 גילי: לילה טוב. **(מתחבבת איתה)**
 חיים: לילה טוב. **(מתחבק איתה)** בחיפה יש חוף נהדר, דסי. חול זהב. צִדְפִים. שִׁחְפִים. בדרך תקני לך בגד ים. אין שם משגיחים, אין רבנים, אין אלוהים. וכשאתן אלוהים, בני אדם יכולים לנסות לאהוב זה את זה.

היא מהנהנת בראשה. אהובה, חיים וגילי יוצאים. דסי מהרהרת רגע, ואחר כך כותבת מכתב קצר, מניחה אותו על השולחן, נוטלת את תיקה ויוצאת. חמש הבנות הצעירות נגלות בעומק הבמה. הן שרות קדיש.

בנות: יתְגַדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמִיהַ רַבָּא.
 בְּעֵלְמָא דִּי בְרָא, כְּרַעוּתָה.
 וַיְמַלִּיף מַלְכוּתָהּ, וַיַּצְמַח פְּרָקְנָה,
 בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל-בֵּית יִשְׂרָאֵל,
 בְּעֵגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב,
 וְאַמְרוּ אָמֵן.
 יְהֵא שְׁמִיהַ רַבָּא מְבָרַךְ, לְעֵלְמִי לְעֵלְמִי עֲלִמְיָא.
 יתְבָרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם
 וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל,
 שְׁמִיהַ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 לְעֵלְא מֶן-כָּל-בְּרַכְתָּא, שִׁירְתָּא,
 תְּשַׁבַּחְתָּא וְנִתְמַתָּא דְאַמְיָרֵן בְּעֵלְמָא,
 וְאַמְרוּ אָמֵן.

גילי נכנסת ופונה לקהל.

גילי: בבוקר מצאנו את המכתב שהיא השאירה, בו היא ביקשה להוציא לאור את הספר. התחלנו מיד לחפש אותה. כעבור שבוע נמצאה גופתה במכונית שלה בחוף הים. בידה נמצא פתק שכתבה ברגעיה האחרונים: מתי בגלל שאהבתי יותר מדי.

בנות: יהא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמִיָּא
וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן.
עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו,
הוא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ,
וְעַל כָּל-עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל,
וְאָמְרוּ אָמֵן.

חשכה.

סוף